

POROČILO O PRESOJI

Prejeto	25-05-2012	Priloge
Sign.znak	Številka zadeve:	Vredn.:
206	6033-264/2011/F	

VLOGE ZA PRVO AKREDITACIJO ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Ime študijskega programa	Umetnostna zgodovina, doktorski študijski program 3. stopnje
Stopnja in vrsta	Doktorski študijski program, 3. stopnja
Trajanje	3 leta
Vlagatelj	Univerza v Mariboru (red. prof. dr. Daniel Rebolj, rektor)
Predlagatelj	Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta (red. prof. dr. Marko Jesenšek, dekan)

Področja presoje

1. vpetost v okolje (9. člen)

1. izkazano sodelovanje ali namere o sodelovanju s podjetji, organizacijami

Visokošolski zavod izkazuje namere o sodelovanju z različnimi organizacijami. FF UM razvija tri temeljna področja: humanistiko, družboslovje in izobraževanje učiteljev, ob tem še pedagoške vede, kar pomeni, da izobražuje za pedagoške in nepedagoške poklice za področja, ki jih razvija dvanajst oddelkov na do- in podiplomskem študiju. FF UM je prepoznavno središče humanističnega in družboslovnega razvoja v Mariboru, pomembna nosilka pozitivnega regionalizma v državi, obenem pa odprta za preseganje meja in pripravljena ter usposobljena za povezovanje z najboljšimi evropskimi fakultetami in univerzami. Razvija take oblike organiziranosti, študijskih programov in oblik raziskovanja, ki ji omogočajo prepoznavnost v povezovanjih z domačim in evropskim univerzitetnim ter akademskim prostorom. Študentom zagotavlja odlično izobrazbo, profesorjem pa dobre pogoje za znanstvenoraziskovalno in pedagoško delo.

Študijski programi s področja umetnostne zgodovine aktivno prispevajo k poglobljanju kulturnega utripa Maribora, njegove širše okolice in celotne Slovenije. V severovzhodni Sloveniji se v zadnjem obdobju na državnem nivoju pospešujejo dejavnosti s področja umetnosti, kulture, humanistike in družboslovja, s ciljem, da se tudi na ta način razvijajo določene gospodarske dejavnosti, zlasti turizem. Za doseganje teh ciljev so humanistično izobraženi strokovnjaki nujno potrebni, saj je potrebno zagotoviti evropsko primerljivo ohranjenost in vzdrževanost kulturne dediščine, prezentacijo sprotne likovne produkcije ter njuno razumevanje v najširšem družbenem okolju. Z uvedbo drugostopenjskega študija Umetnostna zgodovina bi zavod ponudil na trg delovne sile v severovzhodni Sloveniji in širše strokovnjake z

umetnostnozgodovinskim znanjem, ki bodo lahko delovali v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, medijskih hišah, v gospodarstvu ali kot samozaposleni. S tem bi pripomogli h gospodarskemu, družbenemu in kulturnemu razvoju regije in Slovenije.

2. povezanost med kompetencami diplomantov in razpoložljivimi zaposlitvami v okolju; zaželenе analize o zaposlitvenih možnostih diplomantov

Diplomanti tretjestopenjskega študijskega programa umetnostna zgodovina bi pridobili znanstveni naziv: doktor/ica znanosti, in bi bili v prvi vrsti kader, ki naj bi se zaposloval na »prestižnih delovnih mestih tako doma kot v tujini«. Vloga tudi navaja, da bi se z uvedbo doktorskega študija umetnostna zgodovina razširila ponudba na trgu delovne sile v severovzhodni Sloveniji in širše z znanstveniki, ki bi zmogli prenašati umetnostnozgodovinsko znanje z delovanjem v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, v medijskih hišah ter v gospodarstvu ali kot samozaposleni. S tem bi pripomogli h gospodarskemu, družbenemu in kulturnemu razvoju regije in Slovenije.

Iz vloge je razvidno, da študijski program deloma odraža zaposlitvene potrebe gospodarstva, ki išče kreativne oblike pri načrtovanju svoje dejavnosti tako, da k delu pritegne tudi humaniste. Doktorandi študijskega programa umetnostna zgodovina se bi tako na področju gospodarstva lahko zaposlovali predvsem v turističnih organizacijah (zlasti pri razvijanju zahtevnejših potovalnih programov) ter na področju regionalnega in okoljskega načrtovanja, ki zahteva vključevanje kulturne dediščine.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

Po našem mnenju vloga opredeljuje vpliv delovanja zavoda v gospodarskem, socialnem in kulturnem razvoju ožjega in širšega okolja. Načrtovana je takšna kakovost učnih izidov in kompetenc, da bodo doktorandi zaposljivi. Študijski program predvideva spekter znanj, ki jih lokalno okolje lahko prepozna kot uporabne. FF UM tudi sodeluje v mednarodnih projektih, kar je iz vidika prenosa znanstveno raziskovalnega dela v učne načrte zelo dobrodošlo, obenem se kaže mednarodna vpetost zavoda. Po našem mnenju je iz vloge razvidno sodelovanje z inštitucijami, kjer je umetnostna zgodovina uporabna disciplina za razumevanje položaja človeka v družbi.

- morebitne manjše pomanjkljivosti

Vloga presplošno izkazuje zaposlitvene možnosti v ožjem okolju, še zlasti zato, ker študij umetnostne zgodovine obstaja tudi na drugi univerzi in je potreba po strokovnjakih tega profila trenutno šibka.

2. delovanje visokošolskega zavoda (10. člen)

1. poslanstvo in vizija ter ustrezne strategije – javna dostopnost

Iz poslanstva in vizije FF UM v so jasno razvidni izobraževalni, znanstveni, raziskovalni, umetniški oziroma strokovni cilji, kar je javno objavljeno na spletnih straneh: poslanstvo in vizija (<http://www.uni-mb.si/povezava.aspx?pid=6183>); cilji (<http://www.uni-mb.si/podrocje.aspx?id=37>). Strategija

visokošolskega zavoda, ki vsebuje načrt in načine za uresničevanje oblikovanih ciljev, je opredeljena in javno objavljena (http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/03_strategija_na_podrocju_zagotavljanja_kakovosti_ff.pc).

Notranja organiziranost zavoda je usklajena s statutom UM; je pregledna, jasno so opredeljene pristojnosti, naloge in dolžnosti vodstva, vseh zaposlenih in študentov v organih upravljanja (<http://sistemizacija.uni-mb.si/docs/indeks.php>).

Poslanstvo, vizija, splošni strateški cilji oddelka za umetnostno zgodovino (na 1. stopnji) ter akreditacija 1. stopnje z učnimi programi so javno dostopni in so objavljeni (<http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/umetnostna-zgodovina/>; <http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/umetnostna-zgodovina/studijski-programi.dot.>).

Iz poslanstva in vizije fakultete in oddelka za umetnostno zgodovino so jasno razvidni izobraževalni, znanstveni, raziskovalni in strokovni cilji, ter opredeljeni cilji za doseganje kakovosti.

Program se presoja na akreditiranem zavodu, zato so postavke 10. člena Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov v določeni meri že izpolnjene. V večini se dokumenti zavoda nanašajo na delovanje celotne UM.

2. načrt notranje organiziranosti zavoda z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh

Zavod ima načrt organizacije dela z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh, ki delujejo na omenjenem zavodu. Organiziranost je razvidna tudi na spletnih straneh, kjer korektno objavljajo tudi članstvo v posameznih delovnih telesih ter njihove naloge.

3. ustrezna uvrstitev v klasifikacije (ISCED, KLASIUS, FRASCATI)

Vloga primerno uvršča program v klasifikacije po ISCED, KLASIUS in FASCATI. Umetnostna zgodovina je po klasifikacijah KLASIUS in ISCED sicer uvrščena v področje umetnosti, vendar deluje kot znanstvenoraziskovalna disciplina s področja humanistike, zato je po klasifikaciji FRASCATI tudi uvrščena na to področje.

4. načrti o znanstveno-raziskovalnem delu – SICRIS datoteka, spletna stran zavoda

Znanstveno-raziskovalno delo je izkazano, v vlogi pa so le posredno razvidni načrti znanstveno-raziskovalnega dela za prihodnje. Dolgoročno načrtovanje je deloma težje prikazati tudi zato, ker se raziskovalni projekti in programi prijavljajo sproti, sicer v skladu z izvajanjem nacionalnega programa visokega šolstva in nacionalnega raziskovalno-razvojnega programa, ki se financira iz proračuna RS ter iz drugih virov (šolnin, opravljenih storitev, donacij, ipd.), a je zaradi vsesplošne finančne podhranjenosti humanističnih disciplin težje delati dolgoročne načrte (recimo za prijave pri ARRS ali drugih tujih agencijah).

Vloga navaja 14 tekočih mednarodnih projektov FF UM (pet jih je od časa priprave vloge do izdelave akreditacijskega poročila že poteklo), dva mednarodna projekta bi lahko delno pokrivala tudi področje

umetnostne zgodovine, vendar iz same vloge to ni jasno razvidno. Iz spletne strani sicris (<http://sicris.izum.si/search/rsr.aspx?opt=3&lang=slv&id=14485>) je razvidno, da so predavatelji na umetnostnozgodovinskem oddelku FF UM vključeni v dva raziskovalna projekta pri ARRS, sicer pa samostojna raziskovalna skupina s področja umetnostne zgodovine na FF UM še ne obstaja (čeprav predavatelji izpolnjujejo pogoje za nosilce vodij raziskovalne/programske skupine).

5. znanstveno-raziskovalno delo: povezovanje med učnimi vsebinami in ZRD; vzpostavljeno ZRD sodelovanje, povezanost med ZRD nosilcev predmetov in učnimi vsebinami predmetov

Znanstveno-raziskovalno delo in povezovanje med učnimi vsebinami in ZRD je razvidno iz referenc nosilcev predmetov pri učnih načrtih ter pri sodelovanju učiteljev v različnih projektih.

6. ustreznost kadrov – veljavna habilitacija

Kader je ustrezen in vloga vsebuje veljavne habilitacije oz. so učitelji v postopku habilitacije.

7. sklenjeni dogovori za izvajanje strokovne prakse (strokovne šole)

V okviru doktorskega študijskega programa 3. stopnje Umetnostna zgodovina ni predvideno praktično usposabljanje.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

Oddelek za umetnostno zgodovino FF UM ima informativno in pregledno spletno stran. Na podlagi informaciji, ki jih spletna stran ponuja je jasno predstavljena strukturiranost in vpetost oz. preplet posameznih oddelkov ter drugih organov v delovanje fakultete. Ustrezno sta opredeljeni poslanstvo in vizija zavoda, skladno z umestitvijo umetnostna zgodovina v ustrezna študijska področja oz. znanstvene discipline. Iz k vlogi dodanih prilog je mogoče sklepati o raziskovalni dejavnosti raziskovalcev na oddelku umetnostne zgodovine na FF UM.

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

Načrti za raziskovalno delo po našem mnenju v vlogi niso dovolj jasno opredeljeni. Ocenjevalci smo si pri pripravi ocene pomagali z drugimi dostopnimi viri in siceršnjim poznavanjem področja ter znanstveno-raziskovalnega dela zaposlenih kadrov.

3. kadri (11. člen)

1. kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju.

Kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju so priloženi. Število in struktura kadra ustreza 11. členu Meril, ki jih je NAKVIS sprejel na 11. seji dne 18. novembra 2010. V izvedbi programa bo sodelovalo 11 visokošolskih učiteljev. Omeniti velja, da sta samo dve predavateljici za področje umetnostne zgodovine 100 % zaposleni Na FF UM (dr. Marjeta Ciglencečki, dr. Polona Vidmar), ostali so večinoma zaposleni pri Inštitutu Franceta Steleta pri ZRC SAZU ali prihajajo iz drugih ustanov (npr.

Narodni muzej Slovenije). To je po mnenju presojevalcev zaskrbljujoča kadrovska struktura, še zlasti zato, ker je večina nosilcev študijskega programa že aktivno vključena v študijski proces FF UM, ena predavateljica pa je vključena tudi v izobraževalni proces Univerze na Primorskem.

Iz priložene dokumentacije ni razviden izračun realne obremenitve predavateljev skupaj z urami na dodiplomskem, diplomskem in doktorskem študiju FF UM ter z urami v inštitucijah, kjer so redno zaposleni. Na podlagi te nepopolne dokumentacije se presojevalcem zdi, da gre za nominalno obremenitev, ki znatno presega možnosti kvalitetnega dela posamičnega učitelja.

Iz navedenega v vlogi je razvidno, da je struktura učiteljev skrb zbujajoča in neprimerna ravni doktorskega študija in to zaradi naslednjih dejstev:

- niti en od učiteljev ni habilitiran za rednega profesorja, samo ena učiteljica je izredna profesorica, ostali so docenti;
- samo dva učitelja sta redno zaposlena na FF UM, za ostale delež dopolnilne zaposlitve ali drugih oblik sodelovanja niso razvidni;
- obremenitve učiteljev, predvidenih za doktorski študij, so previsoke. Za boljši uvid v prilagamo izračune za vse učitelje in njihove obremenitve na vseh treh stopnjah študija umetnostne zgodovine FF UM:

Izr. prof. dr. Marjeta Ciglenički

1. stopnja:

20+0+15

20+0+15

10+0+15

20+0+15

15+0+15

15+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 145+0+195

2. stopnja, magistrski študij:

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

15+0+10

15+0+10

Skupaj: 45+0+30, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+20+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj:0+55+0 predavanj, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 18 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 190+55+225 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 in za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Polona Vidmar

1. stopnja:

30+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 60+0+105

2. stopnja, magistrski študij:

25+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

15+0+10

Skupaj: 40+0+20, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+20+0

0+15+0

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj:0+85+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 13 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 100+85+125 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Barabara Murovec

1. stopnja:

15+0+15

10+0+15

15+0+15

20+0+15

30+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 135+0+180

2. stopnja, magistrski študij:

25+0+10

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

15+0+10

15+0+10

Skupaj: 70+0+40, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+15+0

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj: 0+65+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 19 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 205+65+220 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc dr. Blaž Resman

1. stopnja:

30+0+15

10+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 70+0+120

2. stopnja, magistrski študij:

25+0+10

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

Skupaj: 40+0+20, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj: 0+35+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 11 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 110+35+140 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Ana Lavrič

1. stopnja:

10+0+15

0+0+60

Skupaj: 10+0+75

2. stopnja, magistrski študij:

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

Skupaj: 15+0+10, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj:0+30+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta

Skupaj : 7 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 25+30+85 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Mateja Kos Zabel

1. stopnja:

15+0+15

0+0+60

15+0+15

Skupaj: 30+0+90

2. stopnja, magistrski študij:

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

Skupaj: 15+0+10, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj:0+30+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 19 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 45+30+100 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Ker iz niti enega priloženega dokumenta ni razviden odstotek angažiranosti učiteljev v dopolnilnem delovnem razmerju ali drugih oblikah kot so delo po avtorski oz. podjemni pogodbi, bi bilo zaskrbljujoče, da učitelji, kot so izr. prof. dr. Marjeta Ciglenički, na vseh treh stopnjah vodijo kar po 18 predavanj, doc. dr. Polona Vidmar „samo“ 13 predavanj, itd. Na absurd pa meji podatek, da doc. dr. Barbara Murovec, sicer predstojnica Inštituta za umetnostno zgodovino pri ZRC SAZU, vodi 19

predavanj, njena kolega, doc. dr. Blaž Resman in doc. dr. Ana Lavrič pa po 11, oz. 7. Dejstvo je, da so na vseh treh študijskih stopnjah predavanja po nepotrebnem razdrobljena in zaradi tega kažejo tudi na paradoksalno nesorazmerje med urami predavanj in zelo ambicioznimi seznamami literature, kar še dodatno otežuje situacijo. Še več, to kaže na možnost, da v resnici obstaja dramatična diskrepanca med programom na papirju in tistim, ki se v resnici izvaja.

Presojevalci menimo, da bi bilo v takih pogojih popolnoma nemogoče izvajati kvaliteten pouk na katerikoli stopnji študija, še posebej pa, če je učitelj samo v dopolnilnem delovnem razmerju ali dela prek avtorske oz. podjemne pogodbe. Ko pa govorimo o doktorskem študiju, ki od vsakega učitelja zahteva zelo visoko raven pripravljenosti in veliko koncentracijo na vsakega doktorskega študenta, se te učiteljske obremenitve, ki so večinoma habilitirani za docente, zdijo povsem nerealne in neizvedljive.

Drugi vidik nedorečenosti tega doktorskega študija je zelo omejeno število učiteljev, ki so dokaj mladi po pedagoškem stažu in so hkrati tudi mentorji. Njihove habilitacije postavljajo pod vprašaj tudi možnost kvalitetnega mentorskega dela več doktorandov naenkrat, postavlja se vprašanje širine tem, ki jih študentom lahko nudijo v teh okoliščinah. Zaradi izrazite regionalne znanstveno-raziskovalne dejavnosti vseh učiteljev in potencialnih mentorjev na tem doktorskem študiju, pa popolnoma izostane možnost uvida v širšo strokovno in znanstveno problematiko raziskovanja umetnostne zgodovine, ki je primerljiva z mednarodnimi standardi za doktorski študij te vrste. **Brez angažiranja večjega števila** renomiranih strokovnjakov iz drugih univerzitetnih središč v Sloveniji in drugih držav, npr. najbližjih sosed kot sta Avstrija in Italija ter Nemčija, program doktorskega študija umetnostne zgodovine, kot je prikazan v vlogi, ni primeren.

Na podlagi izpostavljenega presojevalci menimo, da bi bil predlog doktorskega študija primeren, če bi vlagatelj pojasnil, kdo vse še bo predaval po pogodbah ali kako drugače. Iz sekundarnih virov smo se poučili, da so na oddelku za umetnostno zgodovino FF UM predavali tudi drugi učitelji, a jih vloga povsem zamoči. Menimo, da navedba zgolj nosilcev predavanj, ne pa tudi dejanskih izvajalcev, ni dovolj, zato bi presojevalci radi videli celoten seznam učiteljev, ki so bili angažirani na oddelku. Če pa gre resnično samo za navedene izvajalce, potem študijski program ni primeren kot že rečeno zaradi prenizkih nazivov predavateljev, njihove prevelike obremenjenosti in vsebinske orientiranosti na ozko regionalno problematiko. Za rešitev tega problema predlagamo angažiranje večjega števila renomiranih učiteljev z najvišjimi nazivi iz drugih univerzitetnih središč v Sloveniji in v tujini, zlasti iz Avstrije, Nemčije in Italije.

2. veljavna izvolitev ali v postopku (glej 2/6)

V vlogi navedeni izvajalci imajo veljavne in ustrezne izvolitve v nazive. Štirim od predvidenih visokošolskih učiteljev bo habilitacija v kratkem potekla in so že vložili prošnje za ponovne izvolitve.

3. merila za izvolitve

Merila za izvolitve so sprejeta na Senatu UM in tam se tudi izvajajo izvolitve za kandidate z vseh članic.

Merila za habilitacije so javno objavljena.

4. oblikovanje senata in njegova struktura

Visokošolski zavod ima dejaven Senat z ustrežno strukturo, članstvo v Senatu je javno objavljeno.

5. podporni delavci, služba za študentske zadeve

Predlagatelj navaja tudi ustrezno in interdisciplinarno kadrovsko zasedbo, tudi pri podpornih funkcijah in referatih za študentske zadeve.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

Kadri, ki opravljajo znanstveno, raziskovalno oz. strokovno delo in kadrovski načrt ter izjave o sodelovanju po mnenju presojevalcev ne zagotavljajo kakovostne podpore za izvajanje doktorskega študijskega programa. Kljub temu, da kadrovska struktura formalno ustreza, menimo, da bodo kadri preveč obremenjeni s pedagoškim in siceršnjim raziskovalnim delom, kar bi utegnilo vplivati na kakovost izvedbe študijskega programa. Predlagamo razširitev kadrov z drugimi renomiranimi učitelji iz Slovenije in tujine.

4. študenti (12. člen)

1. povezanost načrtovanih vpisnih mest in potreb po diplomantih

Predvideno število razpisanih mest za doktorski študij je 10. Zavod izkazuje povezanost vpisnih mest in potreb po diplomantih, izkazuje tudi zaposlitvene potrebe gospodarstva in negospodarstva. Vloga utemeljuje, da se v severovzhodni Sloveniji v zadnjem obdobju na državnem nivoju pospešujejo dejavnosti s področja umetnosti, kulture, humanistike in družboslovja, s ciljem, da se tudi na ta način razvijajo določene gospodarske dejavnosti, zlasti turizem. Za doseganje teh ciljev pa so humanistično izobraženi strokovnjaki za področje umetnostne zgodovine nujno potrebni. Z uvedbo doktorskega študija umetnostna zgodovina bi FF UM rada ponudila na trg delovne sile v severovzhodni Sloveniji, pa tudi širše, znanstvenike, ki bodo zmogli umetnostnozgodovinsko znanje prenašati v širše družbeno okolje s svojim delovanjem v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, medijskih hišah ter gospodarstvu.

Doktorandi tega programa bi se lahko zaposlovali tako v gospodarstvu (turistične organizacije, področje regionalnega in okoljskega načrtovanja, kulturni management, ipd.) kot tudi negospodarstvu (univerze, inštituti, muzeji, galerije, Zavod za varstvo kulturne dediščine s svojimi enotami, ipd.). Na podlagi teh podatkov je zavod opazil potrebo po takšnem kadru. Zavod je število razpisanih mest predvidel na osnovi povpraševanja študentov 2. stopnje, kakor tudi dodiplomskih študentov, analize Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in izkazanih zahtev po uravnoteženem razvoju kulturnih dejavnosti v Strategiji razvoja Slovenije 2006-2012 ter izkazanega zanimanja študentov drugih univerz.

2. svetovalna služba

Svetovalna služba za študente deluje. FF UM zagotavlja kandidatom za študij in že vpisanim študentom

4. Mednarodna primerljivost študijskega programa

Vloga navaja, da so bili primerjani trije sorodni tuji študijski programi izbrani s premislekom, po katerem so v primerjavo želeli vključiti anglosaksonski, nemški in finski koncept univerzitetnega izobraževanja, saj se navedeni koncepti med seboj že po tradiciji precej razlikujejo, hkrati pa vsi veljajo za izredno uspešne. Izbrali so programe na Univerzi v Sussexu v Veliki Britaniji, Univerzi v Marburgu v Republiki Nemčiji in na Univerzi v Helsinkih na Finskem (<http://www.sussex.ac.uk/arthistorG/>; http://www.uni-marburg.de/fb09/ma_kunstgeschichte; <http://www.helsinki.fi/arthistorG/>).

5. Dokazovanje mednarodnega sodelovanja zavoda

Predlagani študijski program se bo vključeval v obstoječe in druge sprejete oblike mednarodnega sodelovanja, ki so že uveljavljene v dosedanjem delovanju UM. FF UM trenutno sodeluje v trinajstih raziskovalnih projektih EU in v dveh bilateralnih raziskovalnih projektih, sodelovala pa je tudi v 6. raziskovalnem programu odličnosti CLIOHres. FF UM ima sklenjenih 26 splošnih sporazumov o sodelovanju s tujimi inštitucijami in več kot sto bilateralnih Erasmus sporazumov. Fakulteta je bila oz. je pobudnica sklenitve številnih mednarodnih meduniverzitetnih sporazumov med UM in tujimi univerzami. Fakulteta je sodelovala v zgodovinskih tematskih mrežah CLIOHres in CLIOH WORLD ter v geografski mreži Herodot. FF skupaj z UM redno sodeluje v programu EILC (Erasmus Intensive Language Course). FF UM aktivno sodeluje v programih mobilnosti študentov in visokošolskih učiteljev Erasmus in CEEPUS, študenti pa sodelujejo v izmenjavah tudi na podlagi bilateralnih pogodb.

6. Skladnost strukture študijskega programa in obremenitve v KT

Doktorski študijski program 3. stopnje umetnostna zgodovina ustreza oz. zadovoljuje zakonske okvire oz. Merila. Organizirane oblike študija so: Študent v prvem semestru izbere dva obvezna predmeta (vsak po 12 ECTS = 24 ECTS) in en izbirni predmet (6 ECTS); skupaj je to 30 ECTS. V drugem semestru prav tako izbere dva obvezna predmeta (vsak po 12 ECTS = 24 ECTS) in en izbirni predmet (6 ECTS); skupaj je to 30 ECTS. V tretjem semestru študent izbere dva izbirna predmeta (vsak po 6 ECTS); skupaj je to 12 ECTS. V četrtem, petem in šestem semestru poteka študentovo individualno raziskovalno delo. Organizirane oblike študija tako predstavljajo 72 ECTS, kar je več kot zahteva ZVIS kot minimum (60 ECTS).

Obvezni predmeti so po semestrih medsebojno horizontalno povezani. V prvem semestru študent izbere med tremi moduli, pri čemer ob pomoči tutorja vsebinsko smiselno usklajuje raziskovanje dveh kompleksnih umetnostnih obdobij. Pri tem upošteva lastne interese in predvideno temo doktorske disertacije. Tako usklajene vsebine dopolni še z izbirnim predmetom. Na enak način se vsebinsko usklajuje predmete drugega semestra in izbirni predmet 2. Vsebine izbirnih predmetov so smiselno usklajene z vsebinami treh modulov. V tretjem semestru je glavnina študija posvečena pripravi in zagovoru dispozicije doktorske disertacije, kar kandidat smiselno dopolni z dvema izbirnima predmetoma. Četrta, peta in šesta semestra so v celoti namenjeni intenzivnim pripravam, pisanju in zagovoru doktorske disertacije, v petem semestru pa študent pripravi tudi izvorni znanstveni članek.

svetovalne storitve, povezane z vpisom in informacijami o študiju ter zaposlitvenih možnostih. Študenti FF UM so o študiju in zaposlitvenih možnostih informirani s pomočjo različnih služb in spletne strani. Vse informacije o študiju in drugih aktivnostih študenti pridobijo s strani Referata za študentske zadeve, s strani Kariernega centra, ter tudi s strani Študentskega sveta. Na zavodu deluje tudi Alumni klub.

3. redna zaposlitev v referatu/podporni službi za študente

Redna zaposlitev je razvidna iz skupne količine FTE. Kot izhaja iz dokumentacije, je v referatu in podpornih službah za študente zaposleno ustrezno število ljudi, ki ustrezno opravlja dejavnost. Oseba, odgovorna za študentske zadeve predlaganega študijskega programa, je v rednem delovnem razmerju na FF UM.

4. vključevanje študentov v ZRD (posebno pomembno za 2. in 3. stopnjo - 33. člen ZviS)

Vloga bolj skopo obravnava ta del. Študenti si bodo med študijem pridobili ustrezne kompetence in možnost za vključevanje v znanstveno-raziskovalne projekte. Nosilci predmetov že sodelujejo pri mnogih tekočih projektih. V take projekte pa bodo lahko vključeni tudi študentje (dodiplomski študentje so v projekte že vključeni, enak načrt ima FF UM s podiplomskimi študenti, z razliko da bodo njih vključevali na zahtevnejši način). Študentje bodo vključeni tudi v druge projekte, v katerih so že prisotni nosilci predmetov oziroma jih načrtujejo. Učilnice so že opremljene za sodobne študente z računalniki, predvajalniki, internetom ipd. Študentom je na voljo tudi računalniška učilnica. FF UM vključevanje študentov v ZRD bolje opredeljuje v svojem samoevalvacijskem poročilu, kjer je posebej opredeljeno vključevanje dodiplomskih in podiplomskih študentov v ZRD, navedene pa so tudi ključne prednosti in pomanjkljivosti (največji prednosti sta vse večji obseg vključevanja študentov v ZRD ter visok kvalitetni rang, največja slabost pa, da je povečana raziskovalna aktivnost značilna le za nekatere oddelke, ni opredeljeno za katere).

5. praktično usposabljanje.

Praktično usposabljanje ni predvideno, kar je z vidika sodelovanja s potencialnimi delodajalci slabo. Študentje bi sicer lahko praktično usposabljanje opravili tudi v okviru raziskovalnih projektov, ki jih vodijo nosilci predmetov na posameznih oddelkih, ki so bodisi financirani s strani ARRS ali drugih virov.

6. organiziranost študentov in vključevanje v upravljanje zavoda

Glede organiziranosti študentov in vključevanja v upravljanje zavoda na podlagi dokumentacije in dostopnih podatkov ter spletne strani razberemo, da so študentje ustrezno vključeni, organizirani in zastopani pri upravljanju zavoda. Študentom je omogočeno organiziranje in sodelovanje v organih upravljanja. Študentje sodelujejo v organih in komisijah UM (Senat, Upravni odbor) in organih ter komisijah FF UM (Senat; Komisije senata – Komisija za študijske zadeve, Komisija za znanstveno raziskovalne zadeve, Komisija za ocenjevanje kakovosti, Komisija za habilitacije, Komisija za mednarodno sodelovanje; Poslovodni odbor, Akademski zbor). Študentje imajo v organih in komisijah

FF UM najmanj eno petino predstavnikov. Prav tako imajo organiziran svoj študentski svet, katerega sestava jev sledeča: predsedniki vsakega letnika in po en član vsakega sveta letnika oz. sveta absolventov in sveta podiplomskih študentov, ki ga ti izvolijo izmed svojih članov. Študentje sodelujejo tudi v študentskem svetu UM. Imajo tudi prodekana za študentska vprašanja. Prav tako imajo na FF UM vzpostavljen tutorski sistem. Vsi ti podatki so javno objavljeni tudi na spletni strani FF UM, vključno z konkretnimi člani in članicami organov upravljanja fakultete.

7. kakovost izobraževanja in zbiranje podatkov (študentske ankete in druge oblike zbiranja podatkov; analize prehodnosti, povprečne dolžine študija; objava rezultatov)

FF UM spremlja kakovost izobraževanja in zbira podatke – obremenitev študentov se npr. preverja v skladu s Pravilnikom o izvajanju študentskega vprašalnika enako za vse študente UM znotraj AIPS. Obremenitve študentov pa bo lahko FF UM evalvirala šele naslednje študijsko leto, saj so se šele v študijskem letu 2012/2011 prvič v celoti izvedli bolonjski programi I. stopnje. Evalviranje obremenitev študentov II. in III. stopnje pa bo mogoče šele v naslednjih študijskih letih. FF UM ima namen prilagajati strukturo izvedb posameznih predmetov na podlagi rezultatov. Zavod izvaja študentske ankete o samem študijskem procesu in pedagoških delavcih.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

FF UM upošteva kriterije in merila: vpisna mesta so povezana s potrebami po diplomantih, svetovalna služba je dobro organizirana ter kandidatom za vpis in študentom zagotavlja vse potrebne informacije v zvezi s študijem, zaposlitvijo in podobno. Študentje so vključeni v ZRD na fakulteti, zavod pa ima namen vključevati v ZRD tudi podiplomske študente, seveda na zahtevnejši način. Praktično usposabljanje na doktorskem študijskem programu umetnostna zgodovina ni predvideno. Študentje se lahko organizirajo, imajo delujoč študentski svet, prav tako pa sodelujejo v vseh organih upravljanja zavoda. Na FF UM imajo vzpostavljen tudi tutorski sistem. FF UM spremlja kakovost izobraževanja, izvaja pa tudi študentske ankete o obremenjenosti študentov, o študijskem procesu in pedagoških delavcih.

- morebitne manjše pomanjkljivosti

Po mnenju presojevalne komisije in v skladu z 12. členom Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov vloga ne vsebuje neposredne povezanosti med številom vpisnih mest in potrebi po diplomantih, kar pa ni vedno nujno ključen pokazatelj potreb po študijskem programu s področja humanistike. Je pa razpisano število vpisnih mest primerljivo z drugimi programi. Drugih pomanjkljivosti nismo zaznali.

5. materialni pogoji (13. člen)

1. ustreznost prostorov in opreme ter dokazila o lastništvu ali najemu

Prostori in oprema FF UM so ustrezni, zavod glede na predloženo dokumentacijo izkazuje primerne

materialne pogoje za izvajanje študijskega programa. FF UM je lastnica prostorov za izvajanje študija, za delo vodstva zavoda, tajništva, službe za študentske zadeve, ima ustrezne sanitarije in knjižnico. V svojem samoevalvacijskem poročilu FF UM izpostavlja problematiko pomanjkanja prostora za izvajanje študijskega procesa, ki pa se poleg prostorske stiske izvaja v neustreznih predavalnicah. Fakulteta se zaveda, da nima povsem primernih prostorov za uresničevanje kvalitetnega pedagoškega in raziskovalnega dela. Vendar pa v vlogi zavod trdi, da predlagani študijski program ne predstavlja dodatnih prostorskih zahtev. Zahtevali pa bodo sprotno posodabljanje, dopolnjevanje in vzdrževanje predavalnic, računalniške in multimedijske opreme in redno dokup knjižnične literature.

2. prilagoditve potrebam študentov s posebnimi potrebami

FF UM izkazuje primernost prostorov in opreme za študente s posebnimi potrebami (predvsem za tiste z gibalnimi motnjami). Ugodnosti in prilagoditve za študente s posebnimi potrebami je poskrbljeno v posebnih pravilnikih. Za npr. gibalno ovirane je na fakulteti dvigalo za vozičke ter navadno dvigalo. V pritličju so toaletni prostori za gibalno ovirane, zanje je urejen tudi poseben parkirni prostor, klančina, talne obloge. Imajo pravico do lastnega tutorja. Tudi posamezni pripomočki so prilagojeni. Zavod ni posebej opredelil prilagoditev za avdio- ali vizualno- hendikepirane. V samoevalvacijskem poročilu zavod navaja, da nima posebnih računalnikov za slepe in slabovidne, zato ti študentje uporabljajo svoje. So pa omogočili dodatno montažo vtičnic za nemoteno izvajanje študijskega procesa.

3. zadostni finančni viri

Doktorski študij 3. stopnje se izvaja kot izredni študij in se financira iz šolnin. Študentje doktorskega študija imajo možnost sofinanciranja šolnin po Uredbi o sofinanciranju doktorskega študija (Ur.l. RS, št. 88/2010). Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (Ur. l. RS, št. 7/2011) ke objavljena: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=20117&stevilka=271>. Raziskovalna dejavnost se financira iz pridobljenih raziskovalnih projektov in programov, ki so pridobljeni na različnih raziskovalnih, mednarodnih in občinskih razpisih, katere fakulteta redno spremlja in se nanje prijavlja; ter iz lastnih sredstev. Študentje doktorskega študija imajo možnost sofinanciranja šolnin po Uredbi o sofinanciranju doktorskega študija (Ur. l. RS, št. 88/2010). Raziskovalci FF UM se prijavljajo na razpise ARRS, kar je razvidno iz spletnih strani <http://sicris.izum.si/search/org.aspx?opt=4&lang=slv&id=3339> in <http://sicris.izum.si/search/org.aspx?opt=5&lang=slv&id=3339>.

FF UM ima sklenjene srednjeročne in dolgoročne pogodbe za financiranje znanstvenega, raziskovalnega oziroma strokovnega dela, prijavlja se še na druge razpise za pridobitev sredstev. Vloga navaja delo na petih projektih (trije so od časa prijave do časa pisanja poročila že potekli). Noben od navedenih projektov ni s področja umetnostne zgodovine.

Vlagatelj v vlogi obrazloži, da so sredstva, namenjena za izobraževalno, študijsko, znanstveno, raziskovalno, umetniško oz. strokovno delo gospodarno načrtovana in učinkovito razporejena, kar se zagotavlja s pripravo letnih finančnih načrtov ter pripravo kvartalnih in letnih poročil po financerjih in virih. Poraba sredstev ter razporejanje sredstev se tudi med obdobji poročanja sproti spremlja.

Računovodski izkazi in s tem povezano poslovanje so letno pregledani s strani pooblaščenega zunanje revizorske hiše. FF UM sproti spremlja porabo pridobljenih sredstev ter učinkovitost in uspešnost porabe po posameznih dejavnostih skladno s finančno-računovodskimi predpisi ter zakoni in Slovenskimi računovodskimi standardi.

4. IKT

FF UM ima na razpolago IKT, kot je univerzitetni informacijski sistem. Gradiva so študentom posameznih oddelkov dostopna tudi preko informacijskega sistema Moodle. V samoevalvacijskem poročilu je IKT dobro opredeljena – zavod ima eno računalniško učilnico z 9 delovnimi mesti, večina predavalnic je opremljena s projektorji in prenosnimi računalniki. Zavod ima vzpostavljen sistem za poučevanje multimedije in interaktivnih tehnologij, imajo tudi sodobno interaktivno tablo (Smart) in poenoten sistem v vseh predavalnicah. Pomanjkljivost je starost računalnikov, povprečno so ti stari okrog 7 let. Kar se tiče medijske opremljenosti, ima multimedijsko učilnico, nekaj interaktivnih tabel, responderske sisteme in simpodium. Na fakulteti imajo brezžično omrežje (Eduroam), vendar je to dostopno le na nekaterih mestih. To težavo rešujejo z dodatnimi individualnimi wi-fi usmerniki. Uporabljajo programsko opremo, ki jo dobijo na podlagi pogodbe MSA 3.4 in MSDN AA.

5. knjižnica v zavodu in ustrezen dostop do ustreznega študijskega gradiva

FF UM ima visokošolsko knjižnico, ki zagotavlja brezplačen dostop do knjig, digitalne knjižnice ali e-učnega okolja. Zavod ima tudi sklenjene pogodbe z javnimi in drugimi knjižnicami. V samoevalvacijskem poročilu zavod opredeljuje Miklošičevo knjižnico kot matično knjižnico FF UM in še dveh drugih fakultet (PEF UM in FNM UM). Študentom je 24 ur na dan na voljo tudi Digitalna knjižnica UM. Miklošičeva knjižnica je bila ustanovljena leta 2007 in deluje v okviru KISUM-a. Knjižnični informacijski sistem UM (KISUM) sestavljajo Univerzitetna knjižnica Maribor in 10 knjižnic fakultet in visokih šol, ndr. tudi Miklošičeva knjižnica (knjižnica Pedagoške fakultete, Filozofske fakultete in Fakultete za naravoslovje in matematiko). Knjižnice delujejo kot enoten sistem, medtem ko so upravno organizacijske enote fakultet. Osrednja knjižnica ima posebno stavbo v bližini rektorata v središču mesta in je približno enako oddaljena od vseh fakultet. Druge knjižnice so v prostorih posameznih fakultet. S povezovanjem osrednje Univerzitetne knjižnice Maribor s fakultetnimi knjižnicami pri izboru in nabavi gradiva, pri informacijski dejavnosti, izdelavi bibliografije profesorjev in raziskovalcev, enotnem računalniškem sistemu, s skupno bazo podatkov o uporabnikih, z enotno izkaznico, ki velja v vseh knjižnicah sistema, in enotnih standardih, podobnih programih izobraževanja uporabnikov se knjižnični informacijski sistem UM približuje sodobnemu modelu, v katerem so vse knjižnice na univerzi funkcijsko povezane.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

FF UM razpolaga s prostori in opremo in je lastnik teh prostorov. Prostori in oprema so na podlagi vloge primerni tudi za študente s posebnimi potrebami, zavod pa zagotavlja enakopravnost vseh študentov.

Študentom FF UM je na razpolago potrebna IKT oprema. Študentom je na voljo visokošolska knjižnica, zavod pa ima sklenjene tudi pogodbe z javnimi in drugimi knjižnicami. Študijsko gradivo in elektronske baze podatkov po našem mnenju ustrezajo vsebini in stopnji študijskega programa:

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

FF UM se zaveda pomanjkanja prostora za izvajanje študijskega procesa in neprimernosti prostorov za uresničevanje kvalitetnega pedagoškega in raziskovalnega dela. Vendar pa naj predlagani študijski program ne bi predstavljal dodatnih prostorskih zahtev. Prav tako zavod sam izpostavlja problem zastarelosti IKT in nujnost posodobitve.

6. zagotavljanje kakovosti (14. člen)

1. Upoštevanje slovenske in evropske regulative; poslovnik kakovosti

Komisija za kakovost na FF UM spremlja kakovost visokošolskega zavoda, študijskih programov ter znanstvenoraziskovalnega, umetniškega in strokovnega dela. Komisija za kakovost spremlja stanje in uresničevanje sprememb ter pripravo izboljšav v skladu s standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti, med katerimi je potrebno izpostaviti zlasti: strategijo, organiziranost in vodenje zavoda, urejenost evidenc ter skrb za kakovost; izobraževanje – študijsko dejavnost; znanstvenoraziskovalno, umetniško in strokovno dejavnost; zagotavljanje kakovosti znanstvenega in pedagoškega osebja; zagotavljanje kakovosti upravnih in strokovno-tehničnih delavcev; študente v visokošolskem zavodu; prostore, opremo za izobraževalno ter znanstvenoraziskovalno dejavnost in knjižnico; financiranje izobraževalne oz. študijske, znanstvenoraziskovalne, umetniške in strokovne dejavnost ter sodelovanje z družbenim okoljem. Skrb za kakovost pedagoškega dela zagotavljajo z razvojem novih, modernejših oblik študijskega procesa, da bi zagotovili učinkovitejši študij in dvignili kvaliteto znanja. V preteklih letih so posodobili in ustrezno opremili vse predavalnice, tako da se študijski proces izvaja v urejenih predavalnicah. Izobraževalni proces izvajajo habilitirani učitelji in sodelavci, katerih dodatno izobraževanje zagotavljamo s programi strokovnega izpopolnjevanja. Študentje lahko svoja mnenja, ki vplivajo na izobraževanje, izražajo posredno prek svojih predstavnikov v vseh pomembnih organih fakultete in neposredno v samih procesih delovanja fakultete. Svoja mnenja (predlogi, pripombe, kritike, pohvale) lahko izražajo tudi na spletnem študentskem portalu in študentskem forumu FF. Sistema tutorstva pomaga študentom pri vključevanju v študijski proces in v posamezne študijske predmete, da bi izboljšali prehodnost študentov v višji letnik. Študentje so vključeni v obštudijske dejavnosti in v znanstvenoraziskovalno delo. Kakovost ZRD se meri v številu objavljenih člankov, citatov in vpetosti v nacionalne programe in projekte ter v oblike mednarodnega sodelovanja.

Komisija za kakovost na FF UM je izhodišča za svoje dejavnosti opredelila z letnim načrtom dela in strategijo na področju zagotavljanja kakovosti FF. Študentska anketa se izvaja za vse zaposlene pedagoške delavce in v vseh študijskih programih. Dekan imenuje skupino za izvajanje ankete, ki jo izvede v skladu z navodili iz januarja 2007. Študenti prostovoljno in anonimno izpolnijo anketne obrazce, ki jih nato strojno obdela RCUM in posreduje rezultate dekanu FF UM. Samoevalvacijsko

poročilo je javno objavljeno in se izvaja vsako leto (<http://www.ff.uni-mb.si/ofakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze in njenih članic (<http://www.uni-mb.si/dokument.aspx?id=10319>). Samoevalvacije letno izvaja Komisija za ocenjevanje kakovosti FF UM od leta 2010, poročila potrjuje Senat fakultete.

2. načrtovanje in izvajanja periodičnih samoevalvacij; zbiranje podatkov o učnih izidih; ugotavljanje pomanjkljivosti od načrtovanega

Komisija za kakovost FF UM sprti spremlja kakovost in učinkovitost izobraževalnega, znanstvenega, raziskovalnega in strokovnega dela. Na področju umetnostne zgodovine komisija za kakovost spremlja kakovost in učinkovitost izobraževalnega, znanstvenega, raziskovalnega in strokovnega dela, ne pa tudi umetniškega dela svojih pedagoških delavcev. Umetnostna zgodovina je po klasifikacijah KLASIUS in ISCED sicer uvrščena v področje umetnosti, vendar deluje kot znanstvenoraziskovalna disciplina s področja humanistike; umetniške stvaritve znanstveno raziskuje, ne deluje pa na področju umetniškega ustvarjanja. Po klasifikaciji FRASCATI sodi umetnostna zgodovina na področje humanistike. Na podlagi dela komisije za kakovost sta bila objavljena samoevalvacijsko poročilo kakor tudi akcijski načrt za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti. Upošteva se Pravilnik o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze in njenih članic (<http://www.unimb.si/dokument.aspx?id=10319>). Akcijski načrt za izboljšanje kakovosti FF UM je objavljen (http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/02_akcijski_nacr_2011.pdf). Vse predloge in ukrepe, navedene v Akcijskem načrtu, so realizirali, določene naloge pa so trajne narave in se kontinuirano izvajajo (ankete, ki jih izvajata UM, npr. ocenjevanje pedagoških delavcev, študijskih obremenitev po ECTS; in FF, npr. ocenjevanje mentorjev na praksah, oddelčnih tutorjev, izboljševanje tutorskega sistema ipd.). Poslovnik kakovosti na ravni UM je v pripravi.

3. vključevanje vseh deležnikov v presojo kakovosti

Pri samoevalvaciji sodelujejo vsi zaposleni, kar je razvidno iz javno objavljenega dokumenta (<http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Samoevalvacija se javno obravnava na akademskem zboru in potrjuje na Senatu fakultete. Vsi zaposleni so pozvani k javni razpravi na akademskem zboru. Sodelovanje študentov pri samoevalvaciji je razvidno (<http://www.ff.unimb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Študentje preko svojih predstavnikov sodelujejo na javni razpravi o samoevalvaciji na akademskem zboru in prav tako preko svojih predstavnikov pri potrjevanju na Senatu fakultete. Vodstvo zavoda sprti seznanja zaposlene in študente s svojimi odločitvami ter je nosilec odgovornosti za kakovost in razvoj zavoda (<http://www.ff.unimb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Zaposleni in študentje se z odločitvami vodstva fakultete seznanjajo tudi na sejah akademskega zbora, preko obveščanja članov različnih organov FF UM in preko obvestil na spletni strani fakultete in oddelkov.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

Ukrepi, postopki in strategija za stalno izboljševanje kakovosti so formalno sprejeti in javno objavljeni ([http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/02_akcijski_nacrt_2011.pdf](http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/)). V navedenih dokumentih je opredeljena vloga zaposlenih in študentov. S samoevalvacijskimi poročili FF UM spremlja realizacijo načrtovanih aktivnosti, navaja razloge za odstopanja v realizaciji in načrtuje aktivnosti za odpravo pomanjkljivosti in izboljšave. Evalvacija se izvaja vsako leto. Vsaka članica pripravi letno poročilo, na osnovi izbranih kazalnikov, ki jih skladno s Pravilnikom o kakovosti določi Senat UM. O ugotovitvah samoevalvacije razpravlja Komisija za kakovost, Oddelki, kolegij predstojnikov oddelkov in Senat. V okviru teh obravnav se oblikujejo predlogi ukrepov, ki jih sprejme Senat fakultete, dekan ali pa se posredujejo kot predlogi na organe UMP (Senat, rektor, Komisija za kakovost).

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

Komisija pomanjkljivosti ni zaznala.

7. potreba po študijskem programu (16. člen)

1. izkazanost potreb relevantnega okolja; zaposljivost diplomantov (glej 1/1)

Načrtovanje in izvajanje študijskega programa mora biti utemeljeno s potrebami ožjega in širšega okolja, obenem je potrebno tudi ustanavljanju novih študijskih programov upoštevati tudi možnosti zaposlitve. FF UM sodeluje z različnimi organizacijami in institucijami, kar je razvidno iz same vloge in dokazil. Vloga vsebuje splošne podatke o potrebah po zaposlovanju, ki jih je predložil Zavod za zaposlovanje na vseslovenski in regijski ravni. Informacije o zaposljivosti se zbirajo prek Zavoda za zaposlovanje. Uporabljajo se pri evalvacijskih poročilih in akreditaciji študijskih programov. Ankete na temo zaposljivosti po zaključku študija izvaja tudi Karierni center FF UM (<http://www.ff.unimb.si/karierni-center/splosno/>). Pridobljeni podatki so uporabljeni kot smernice pri oblikovanju študijskih vsebin, zlasti pri določanju aplikativnih študijskih dejavnosti. Na ravni UM se izvaja sprotno zbiranje, analiziranje in uporaba podatkov o zanimanju za študij. Analize vpisa so dostopne (<http://vpis.uni-mb.si/> <http://www.uni-mb.si/podrocje.aspx?id=909>). Na ravni dodiplomskega študija je sistemsko urejeno predstavljanje fakultete na srednjih šolah, zlasti gimnazijah, kjer se tovrstne informacije zbirajo in vrednotijo. Visokošolski učitelji so angažirani kot mentorji dijaških raziskovalnih nalog, pri čemer testirajo njihova zanimanja. Fakulteta se ob podpori Študentskega sveta redno udeležuje sejmov, ki predstavljajo izobraževalne in zaposlitvene možnosti. Na vsakoletnih informativnih dnevih beležijo visok obisk potencialnih študentov. Interes za podiplomski študij se prvenstveno meri med študenti dodiplomskega študija. Anketa v maju 2011 je pokazala velik interes dodiplomskih študentov za podiplomski študij. Beležijo tudi povpraševanja tujih študentov. Na podlagi zbranih informacij se letno uravnava število vpisnih mest.

8. Organizacija in izvedba izobraževanja – študijski programi (17. člen)

1. Študijski program: usklajenost in konsistentnost študijskega programa

Vloga navaja, da je doktorski študijski program 3. stopnje umetnostna zgodovina namenjen pridobitvi kompetenc za znanstveno-raziskovalno delo na področju umetnostne zgodovine. Z obveznimi in izbirnimi vsebinami ter uvidom v znanstveno literaturo pridobi kandidat kompetence za poglobljeno razumevanje teoretskih in metodoloških konceptov ter usposobljenost za samostojno razvijanje novega znanja in reševanje najzahtevnejših problemov s preizkušanjem in izboljševanjem znanih ter odkrivanjem novih rešitev, za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter znanstvenoraziskovalnih projektov s širokega strokovnega oziroma znanstvenega področja in razvijanje kritične refleksije. Temeljni del študijskega programa je priprava doktorske disertacije, sestavni del tega programa pa so tudi temeljne ali aplikativne raziskovalne naloge. Lik doktoranda bo široko razgledana in v umetnostnozgodovinski teoriji dobro podkovana osebnost, ki bo sposobna prispevati k poglobljeni raziskanosti umetnostnozgodovinskega gradiva v globalnem in regionalnem smislu ter s tem k večji prepoznavnosti in kulturni identiteti lastnega okolja. Doktorand bo usposobljen, da se aktivno vključi v raziskovalno delo v vseh tistih inštitucijah in na vseh nivojih, kjer so tovrstne raziskave potrebne in pričakovane. Po opravljenih obveznostih pridobi kandidat naziv doktor/doktorica znanosti.

2. Podatki o programu

Študijski program ima tri module (Modul A = Umetnost srednjega veka, Modul H = Umetnost novega veka in Modul C = Umetnost moderne dobe). Kandidat na začetku študija izbere dva od omenjenih treh modulov in s pomočjo tutorja sestavi svoj program obveznih in izbirnih predmetov. Možne so kombinacije med katerima koli od treh navedenih modulov. Vsak modul vsebuje po dva obvezna predmeta (Modul A: Raziskovanje srednjeveške umetnosti in Izbrana poglavja iz srednjeveške umetnosti; Modul H : Raziskovanje umetnosti zgodnjega novega veka in Izbrana poglavja iz umetnosti zgodnjega novega veka; Modul C: Raziskovanje umetnosti 19. in 20. stoletja in Izbrana poglavja iz umetnosti 19. in 20. stoletja). Poleg navedenih obveznih predmetov študent v prvih štirih semestrih s pomočjo tutorja izbere še 5 izbirnih predmetov iz nabora izbirnih predmetov, ki pa niso vezani na module. Študent/ka jih izbere v skladu s temo doktorske disertacije. Nabor izbirnih predmetov zajema časovna obdobja od srednjega veka do sodobnosti, vse zvrsti umetnosti (arhitektura, kiparstvo, slikarstvo, uporabna umetnosti), teoretske predmete in predmete, vezane na zgodovino vede. K obveznim vsebinam sodi ne glede na izbrana modula tudi 5 predmetov, ki so povezani s pripravo znanstvenega članka in pripravo doktorske disertacije (Individualno raziskovalno delo: priprava znanstvenega članka, Individualno raziskovalno delo: priprava in zagovor dispozicije doktorske disertacije, Individualno raziskovalno delo z mentorjem doktorske disertacije I. in II. ter Priprava doktorske disertacije. Teh pet obveznih vsebin se izvaja od tretjega do šestega semestra doktorskega študija.

3. Usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc

Vloga je skladna z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. Usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc je mogoče razbrati iz priloženega gradiva. Vloga navaja splošne kompetence doktoranda doktorskega študijskega programa 3. stopnje umetnostna zgodovina: poglobljanje strokovnega znanja na podlagi študija obstoječih teoretičnih vzorcev in kritična refleksija strokovnega znanja; uporaba in sposobnost razvijanja znanstvenih metod; uporaba in sposobnost razvijanja specifičnih umetnostnozgodovinskih metod za delo v praksi; ustvarjalno in kritično mišljenje, povezovanje dejstev in zakonitosti v nove kombinacije vedenj; prenos teoretičnega znanja v prakso; sporazumevanje v stroki in med strokami; individualno in skupinsko delo; sposobnost uporabe in razvijanja raziskovalnih metod pri pripravi znanstvenoraziskovalnega dela; avtonomnost v znanstveno-raziskovalnem delu ter sposobnost kritične presoje pri sprejemanju odločitev; sposobnost samostojne in kritične uporabe pridobljenega teoretičnega znanja za reševanje problemov v praksi; razvoj komunikacijskih sposobnosti in spretnosti, še posebej stalne komunikacije v mednarodnem okolju; zmožnost poglobljenega analiziranja primerjalnih virov; sposobnost delovanja v projektnih skupinah in njihovo vodenje, kooperativnost.

Predmetno-specifične kompetence doktoranda študijskega programa umetnostne zgodovine so: poglobljeno poznavanje ter kritično razumevanje umetnostnozgodovinske stroke; poglobljeno poznavanje, obvladovanje in sposobnost razvijanja raziskovalne metodologije na področju umetnostne zgodovine; poglobljeno poznavanje umeščenosti umetnostne zgodovine v širši kontekst humanistike; oblikovanje komunikacijskih sposobnosti za uspešno javno nastopanje; poglobljeno poznavanje sodobnih raziskovalnih teoretičnih in metodoloških pristopov na področju umetnostne zgodovine ter njihove aplikacije; sposobnost primerjalnega povezovanja umetnostnozgodovinskih raziskovalnih vprašanj v širši kontekst in njegova kritična refleksija; sposobnost načrtovanja, izvajanja, vrednotenja in predstavljanja lastnega raziskovalnega dela z uporabo sodobnih metod; sposobnost odzivanja na aktualne umetnostnozgodovinske izzive sodobnega časa. Predmetno-specifične kompetence zagotavljajo usposobljenost kandidata za kvalitetno znanstveno in samostojno delo na področju umetnostne zgodovine in motivirajo za zmožnost samostojnega vseživljenjskega učenja.

Načrtovana kakovost učnih izidov in kompetenc zagotavlja kandidatom zaposljivost v ustanovah, ki jim je znanstveno-raziskovalno delo na področju umetnostne zgodovine temeljno poslanstvo (univerzitetno izobraževanje, raziskovalni inštituti), v ustanovah, v katerih se po vzorih drugih evropskih držav v vedno večji meri zahteva tretja stopnja izobrazbe za strokovne in znanstvene sodelavce (muzeji, galerije, varstvo kulturne dediščine). Zaposljivost kandidatov se predvideva tudi na najzahtevnejših mestih na področju državne uprave (Ministrstvo za kulturo) in v sekundarnem in terciarnem izobraževanju. Program omogoča tudi pridobitev kompetenc za samozaposlovanje kandidatov z vključevanjem v slovenske in mednarodne raziskovalne projekte. Uspešno zaključen doktorski študijski program omogoča kandidatom vpis na podoktorsko izobraževanje na področju umetnostne zgodovine in drugih sorodnih humanističnih ved v Sloveniji in tujini.

4. Mednarodna primerljivost študijskega programa

Vloga navaja, da so bili primerjani trije sorodni tuji študijski programi izbrani s premislekom, po katerem so v primerjavo želeli vključiti anglosaksonski, nemški in finski koncept univerzitetnega izobraževanja, saj se navedeni koncepti med seboj že po tradiciji precej razlikujejo, hkrati pa vsi veljajo za izredno uspešne. Izbrali so programe na Univerzi v Sussexu v Veliki Britaniji, Univerzi v Marburgu v Republiki Nemčiji in na Univerzi v Helsinkih na Finskem (<http://www.sussex.ac.uk/arthistorG/>; http://www.uni-marburg.de/fb09/ma_kunstgeschichte; <http://www.helsinki.fi/arthistorG/>).

5. Dokazovanje mednarodnega sodelovanja zavoda

Predlagani študijski program se bo vključeval v obstoječe in druge sprejete oblike mednarodnega sodelovanja, ki so že uveljavljene v dosedanjem delovanju UM. FF UM trenutno sodeluje v trinajstih raziskovalnih projektih EU in v dveh bilateralnih raziskovalnih projektih, sodelovala pa je tudi v 6. raziskovalnem programu odličnosti CLIOHres. FF UM ima sklenjenih 26 splošnih sporazumov o sodelovanju s tujimi inštitucijami in več kot sto bilateralnih Erasmus sporazumov. Fakulteta je bila oz. je pobudnica sklenitve številnih mednarodnih meduniverzitetnih sporazumov med UM in tujimi univerzami. Fakulteta je sodelovala v zgodovinskih tematskih mrežah CLIOHres in CLIOH WORLD ter v geografski mreži Herodot. FF skupaj z UM redno sodeluje v programu EILC (Erasmus Intensive Language Course). FF UM aktivno sodeluje v programih mobilnosti študentov in visokošolskih učiteljev Erasmus in CEEPUS, študenti pa sodelujejo v izmenjavah tudi na podlagi bilateralnih pogodb.

6. Skladnost strukture študijskega programa in obremenitve v KT

Doktorski študijski program 3. stopnje umetnostna zgodovina ustreza oz. zadovoljuje zakonske okvire oz. Merila. Organizirane oblike študija so: Študent v prvem semestru izbere dva obvezna predmeta (vsak po 12 ECTS = 24 ECTS) in en izbirni predmet (6 ECTS); skupaj je to 30 ECTS. V drugem semestru prav tako izbere dva obvezna predmeta (vsak po 12 ECTS = 24 ECTS) in en izbirni predmet (6 ECTS); skupaj je to 30 ECTS. V tretjem semestru študent izbere dva izbirna predmeta (vsak po 6 ECTS); skupaj je to 12 ECTS. V četrtem, petem in šestem semestru poteka študentovo individualno raziskovalno delo. Organizirane oblike študija tako predstavljajo 72 ECTS, kar je več kot zahteva ZVIS kot minimum (60 ECTS).

Obvezni predmeti so po semestrih medsebojno horizontalno povezani. V prvem semestru študent izbere med tremi moduli, pri čemer ob pomoči tutorja vsebinsko smiselno usklajuje raziskovanje dveh kompleksnih umetnostnih obdobij. Pri tem upošteva lastne interese in predvideno temo doktorske disertacije. Tako usklajene vsebine dopolni še z izbirnim predmetom. Na enak način se vsebinsko usklajuje predmete drugega semestra in izbirni predmet 2. Vsebine izbirnih predmetov so smiselno usklajene z vsebinami treh modulov. V tretjem semestru je glavnina študija posvečena pripravi in zagovoru dispozicije doktorske disertacije, kar kandidat smiselno dopolni z dvema izbirnima predmetoma. Četrta, peta in šesta semestra so v celoti namenjeni intenzivnim pripravam, pisanju in zagovoru doktorske disertacije, v petem semestru pa študent pripravi tudi izvorni znanstveni članek.

Obvezni predmeti so po semestrih medsebojno vertikalno povezani. V prvem semestru se študent poglobi v raziskovanje dveh iz nabora treh kompleksnih umetnostnih obdobij (srednji vek, novi vek, moderna doba), kar v drugem semestru nadgradi s poglobitvijo v izbrana poglavja iz istih dveh umetnostnih obdobij. Vsebine izbirnih predmetov so smiselno usklajene z vsebinami treh modulov. Ob pomoči tutorja oziroma mentorja kandidat vsebinsko smiselno nadgrajuje znanje z naborom izbirnih predmetov tudi v tretjem semestru, ko študent prične z intenzivnimi pripravami na pisanje doktorske disertacije (priprava in zagovor dispozicije ter prijava teme). V četrtem semestru nadaljuje s pripravami doktorske disertacije. Doseženo znanje je temelj za pisanje izvirnega znanstvenega članka v petem semestru. Intenzivno raziskovalno delo poteka tudi v petem in šestem semestru, ko se zaključí z zagovorom doktorske disertacije.

7. Priznavanje predhodno pridobljenih znanj

Na doktorskem študijskem programu umetnostna zgodovina se študentom lahko priznajo znanja in spretnosti, pridobljena pred vpisom v različnih oblikah formalnega izobraževanja. Študent jih izkaže s spričevali in drugimi listinami, iz katerih sta razvidna vsebina in obseg vloženega dela. Pri priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program, se upošteva Pravilnik o priznavanju znanj in spretnosti pridobljenih pred vpisom v študijski program: <http://www.unimb.si/dokument.asp?id=12762>. Kandidatom se priznajo znanja in spretnosti, pridobljene pred vpisom v študijski program, če le-ta po obsegu, vsebini in zahtevnosti v celoti ali delno ustrezajo splošnim oziroma predmetno-specifičnim kompetencam, določenim v študijskem programu, na katerega se kandidat želi vpisati ali je nanj že vpisan. Kandidat naslovi vlogo za priznavanje znanj in spretnosti na Komisijo za študijske zadeve FF UM, ki odloči na podlagi mnenja Oddelka za umetnostno zgodovino. Na tretjestopenjskem enopredmetnem študijskem programu Umetnostna zgodovina se študentom lahko priznajo znanja in spretnosti, pridobljeni pred vpisom v različnih oblikah formalnega izobraževanja. Študent jih izkaže s spričevali in drugimi listinami, iz katerih sta razvidna vsebina in obseg vloženega dela. Znanja in spretnosti, pridobljene izven univerzitetnih študijskih programov tretje stopnje, se ovrednotijo po sistemu ECTS glede na predmetno-specifične kompetence, določene s programom, in lahko nadomestijo predvidene obveznosti do največ 30 ECTS. Formalne oblike izobraževanja na področju umetnostne zgodovine izven univerzitetnih študijskih programov so razmeroma redke in le izjemoma zadostijo predmetno-specifičnim kompetencam, ki so primerljive z visokošolskimi študijskimi programi tretje stopnje, pri katerih so v ospredju poglobljena teoretična in metodološka znanja. Možnost priznavanja tovrstnih znanj in spretnosti je omejena na 30 ECTS. Upošteva se Pravilnik o priznavanju znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program (<http://www.unimb.si/dokument.aspx?id=12762>).

8. Ocenjevanje, napredovanje, prehodi, načini in oblike izvajanja študijskega programa

Napredovanje in prehodi ter načini in oblike izvajanja študijskega programa so jasno navedeni. Za napredovanje v drugi letnik študija mora študent zbrati najmanj 48 ECTS izmed obveznosti prvega letnika; med opravljenimi morajo biti vsi obvezni predmeti iz dveh od treh modulov. Za napredovanje v

tretji letnik mora opraviti vse obveznosti prvega letnika ter uspešno zagovarjati dispozicijo doktorske disertacije. Pogoji za ponavljanje letnika in podaljšanje statusa študenta so določeni s Statutom UM. Oddelek za umetnostno zgodovino razvija sistem tutorstva, s katerim svojim študentom pomaga pri študiju in napredovanju. Predvideno število vpisnih mest je 10. Pričakuje se 80% prehodnost pri napredovanju v višji letnik. Do takšne ocene je zavod prišel na osnovi analiz študijskih rezultatov tistih dodiplomskih študentov, ki so izkazali interes za nadaljevanje študija na doktorski stopnji.

9. Vpisni pogoji in merila za izbiro v primeru omejitve vpisa

Pogoji za vpis in merila za izbiro v primeru omejitve vpisa so v skladu z zakonskimi določili ZVIS, prav tako obseg študijskih obveznosti, ki se lahko priznajo, ter obseg možnih manjkajočih obveznosti, ki jih mora kandidat opraviti. Predvideno je 10 vpisnih mest na doktorskem študiju.

Pogoji za vpis v program so opredeljeni v členih od 136 do 138 Statuta UM. V študijski program 3. stopnje umetnostna zgodovina se lahko vpiše, kdor je končal: 1. bolonjski študijski program druge stopnje; 2. univerzitetni študijski program, sprejet pred 11. 6. 2004; 3. univerzitetni nebolonjski študijski program v obsegu 240 ECTS in specialistični program ter tako skupaj zbral 300 ECTS; 4. visokošolski strokovni študijski program, sprejet pred 11. 6. 2004, in študijski program za pridobitev specializacije; 5. enega od študijskih programov, ki izobražujejo za poklice, urejene z direktivami Evropske unije, ali drug enovit magistrski študijski program, ki je ovrednoten z najmanj 300 ECTS; 6. ekvivalentno izobraževanje v tujini, ki je ustrezno priznано; 7. magisterij znanosti po nebolonjskih programih. Kandidatom, ki se vpisujejo pod točko 3, se prizna 60 ECTS. Kandidati, ki se vpisujejo pod točko 4, morajo pred vpisom opraviti izpite v obsegu 30 ECTS in sicer iz predmetov: Uvod v študij umetnostne zgodovine, Zgodovina umetnostne zgodovine, Pisni viri za umetnostno zgodovino, Uvod v ikonografijo, Zgodovina arhitekture, Zgodovina slikarstva in Zgodovina kiparstva. Kandidatom, ki se vpisujejo pod točko 7, se prizna 60 – 120 ECTS in se jih vpiše v drugi ali tretji letnik.

Na študijski program 3. stopnje umetnostna zgodovina lahko prehajajo kandidati tudi kandidati iz drugih študijskih programov tretje stopnje, glede na izpolnjevanje vpisnih pogojev in zadostno število razpoložljivih vpisnih mest. Pri tem se ugotavljajo študijske obveznosti, ki jih je opravil študent in se mu določijo preostale obveznosti za dokončanje študija po novem študijskem programu. Študent predloži uradni izpis iz dosedanjega študijskega programa in potrdilo o izpolnjenih obveznostih na dosedanjem programu.

Če bo kandidatov več kot je predvidenih študijskih mest, bo izbira temeljila na naslednjih kriterijih: povprečni oceni študija (40%), oceni diplomske ali magistrske naloge (30%), izbirnem izpitu (30%). Del izbirnega izpita (60%) se lahko nadomesti z izkazom strokovnega in znanstvenega dela. Oddelek za umetnostno zgodovino bo takšne primere reševal individualno, pri čemer mora kandidat ob prijavi priložiti izkaz o svoji celotni bibliografiji. Glavna merila za znanstveno delo predstavljajo objave, kot so: znanstvena monografija, samostojni znanstveni sestavek v monografiji, izvorni ali pregledni znanstveni članki v revijah, ki jih naštevajo kriteriji FF UM za izvolitev v nazive. Glavna merila za strokovno delo

POROČILO O PRESOJI

Prejeto	25-05-2012	Priloge
Sign.znak	Številka zadeve:	Vredn.:
206	6033-264/2011/F	

VLOGE ZA PRVO AKREDITACIJO ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Ime študijskega programa	Umetnostna zgodovina, doktorski študijski program 3. stopnje
Stopnja in vrsta	Doktorski študijski program, 3. stopnja
Trajanje	3 leta
Vlagatelj	Univerza v Mariboru (red. prof. dr. Daniel Rebolj, rektor)
Predlagatelj	Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta (red. prof. dr. Marko Jesenšek, dekan)

Področja presoje

1. vpetost v okolje (9. člen)

1. izkazano sodelovanje ali namere o sodelovanju s podjetji, organizacijami

Visokošolski zavod izkazuje namere o sodelovanju z različnimi organizacijami. FF UM razvija tri temeljna področja: humanistiko, družboslovje in izobraževanje učiteljev, ob tem še pedagoške vede, kar pomeni, da izobražuje za pedagoške in nepedagoške poklice za področja, ki jih razvija dvanajst oddelkov na do- in podiplomskem študiju. FF UM je prepoznavno središče humanističnega in družboslovnega razvoja v Mariboru, pomembna nosilka pozitivnega regionalizma v državi, obenem pa odprta za preseganje meja in pripravljena ter usposobljena za povezovanje z najboljšimi evropskimi fakultetami in univerzami. Razvija take oblike organiziranosti, študijskih programov in oblik raziskovanja, ki ji omogočajo prepoznavnost v povezovanjih z domačim in evropskim univerzitetnim ter akademskim prostorom. Študentom zagotavlja odlično izobrazbo, profesorjem pa dobre pogoje za znanstvenoraziskovalno in pedagoško delo.

Študijski programi s področja umetnostne zgodovine aktivno prispevajo k poglobljanju kulturnega utripa Maribora, njegove širše okolice in celotne Slovenije. V severovzhodni Sloveniji se v zadnjem obdobju na državnem nivoju pospešujejo dejavnosti s področja umetnosti, kulture, humanistike in družboslovja, s ciljem, da se tudi na ta način razvijajo določene gospodarske dejavnosti, zlasti turizem. Za doseganje teh ciljev so humanistično izobraženi strokovnjaki nujno potrebni, saj je potrebno zagotoviti evropsko primerljivo ohranjenost in vzdrževanost kulturne dediščine, prezentacijo sprotne likovne produkcije ter njuno razumevanje v najširšem družbenem okolju. Z uvedbo drugostopenjskega študija Umetnostna zgodovina bi zavod ponudil na trg delovne sile v severovzhodni Sloveniji in širše strokovnjake z

umetnostnozgodovinskim znanjem, ki bodo lahko delovali v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, medijskih hišah, v gospodarstvu ali kot samozaposleni. S tem bi pripomogli h gospodarskemu, družbenemu in kulturnemu razvoju regije in Slovenije.

2. povezanost med kompetencami diplomantov in razpoložljivimi zaposlitvami v okolju; zaželenе analize o zaposlitvenih možnostih diplomantov

Diplomanti tretjestopenjskega študijskega programa umetnostna zgodovina bi pridobili znanstveni naziv: doktor/ica znanosti, in bi bili v prvi vrsti kader, ki naj bi se zaposloval na »prestižnih delovnih mestih tako doma kot v tujini«. Vloga tudi navaja, da bi se z uvedbo doktorskega študija umetnostna zgodovina razširila ponudba na trgu delovne sile v severovzhodni Sloveniji in širše z znanstveniki, ki bi zmogli prenašati umetnostnozgodovinsko znanje z delovanjem v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, v medijskih hišah ter v gospodarstvu ali kot samozaposleni. S tem bi pripomogli h gospodarskemu, družbenemu in kulturnemu razvoju regije in Slovenije.

Iz vloge je razvidno, da študijski program deloma odraža zaposlitvene potrebe gospodarstva, ki išče kreativne oblike pri načrtovanju svoje dejavnosti tako, da k delu pritegne tudi humaniste. Doktorandi študijskega programa umetnostna zgodovina se bi tako na področju gospodarstva lahko zaposlovali predvsem v turističnih organizacijah (zlasti pri razvijanju zahtevnejših potovalnih programov) ter na področju regionalnega in okoljskega načrtovanja, ki zahteva vključevanje kulturne dediščine.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

Po našem mnenju vloga opredeljuje vpliv delovanja zavoda v gospodarskem, socialnem in kulturnem razvoju ožjega in širšega okolja. Načrtovana je takšna kakovost učnih izidov in kompetenc, da bodo doktorandi zaposljivi. Študijski program predvideva spekter znanj, ki jih lokalno okolje lahko prepozna kot uporabne. FF UM tudi sodeluje v mednarodnih projektih, kar je iz vidika prenosa znanstveno raziskovalnega dela v učne načrte zelo dobrodošlo, obenem se kaže mednarodna vpetost zavoda. Po našem mnenju je iz vloge razvidno sodelovanje z inštitucijami, kjer je umetnostna zgodovina uporabna disciplina za razumevanje položaja človeka v družbi.

- morebitne manjše pomanjkljivosti

Vloga presplošno izkazuje zaposlitvene možnosti v ožjem okolju, še zlasti zato, ker študij umetnostne zgodovine obstaja tudi na drugi univerzi in je potreba po strokovnjakih tega profila trenutno šibka.

2. delovanje visokošolskega zavoda (10. člen)

1. poslanstvo in vizija ter ustrezne strategije – javna dostopnost

Iz poslanstva in vizije FF UM v so jasno razvidni izobraževalni, znanstveni, raziskovalni, umetniški oziroma strokovni cilji, kar je javno objavljeno na spletnih straneh: poslanstvo in vizija (<http://www.uni-mb.si/povezava.aspx?pid=6183>); cilji (<http://www.uni-mb.si/podrocje.aspx?id=37>). Strategija

visokošolskega zavoda, ki vsebuje načrt in načine za uresničevanje oblikovanih ciljev, je opredeljena in javno objavljena (http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/03_strategija_na_podrocju_zagotavljanja_kakovosti_ff.pc).

Notranja organiziranost zavoda je usklajena s statutom UM; je pregledna, jasno so opredeljene pristojnosti, naloge in dolžnosti vodstva, vseh zaposlenih in študentov v organih upravljanja (<http://sistemizacija.uni-mb.si/docs/indeks.php>).

Poslanstvo, vizija, splošni strateški cilji oddelka za umetnostno zgodovino (na 1. stopnji) ter akreditacija 1. stopnje z učnimi programi so javno dostopni in so objavljeni (<http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/umetnostna-zgodovina/>; <http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/umetnostna-zgodovina/studijski-programi.dot.>).

Iz poslanstva in vizije fakultete in oddelka za umetnostno zgodovino so jasno razvidni izobraževalni, znanstveni, raziskovalni in strokovni cilji, ter opredeljeni cilji za doseganje kakovosti.

Program se presoja na akreditiranem zavodu, zato so postavke 10. člena Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov v določeni meri že izpolnjene. V večini se dokumenti zavoda nanašajo na delovanje celotne UM.

2. načrt notranje organiziranosti zavoda z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh

Zavod ima načrt organizacije dela z jasnimi opredelitvami nalog in dolžnosti vseh, ki delujejo na omenjenem zavodu. Organiziranost je razvidna tudi na spletnih straneh, kjer korektno objavljajo tudi članstvo v posameznih delovnih telesih ter njihove naloge.

3. ustrezna uvrstitev v klasifikacije (ISCED, KLASIUS, FRASCATI)

Vloga primerno uvršča program v klasifikacije po ISCED, KLASIUS in FASCATI. Umetnostna zgodovina je po klasifikacijah KLASIUS in ISCED sicer uvrščena v področje umetnosti, vendar deluje kot znanstvenoraziskovalna disciplina s področja humanistike, zato je po klasifikaciji FRASCATI tudi uvrščena na to področje.

4. načrti o znanstveno-raziskovalnem delu – SICRIS datoteka, spletna stran zavoda

Znanstveno-raziskovalno delo je izkazano, v vlogi pa so le posredno razvidni načrti znanstveno-raziskovalnega dela za prihodnje. Dolgoročno načrtovanje je deloma težje prikazati tudi zato, ker se raziskovalni projekti in programi prijavljajo sproti, sicer v skladu z izvajanjem nacionalnega programa visokega šolstva in nacionalnega raziskovalno-razvojnega programa, ki se financira iz proračuna RS ter iz drugih virov (šolnin, opravljenih storitev, donacij, ipd.), a je zaradi vsesplošne finančne podhranjenosti humanističnih disciplin težje delati dolgoročne načrte (recimo za prijave pri ARRS ali drugih tujih agencijah).

Vloga navaja 14 tekočih mednarodnih projektov FF UM (pet jih je od časa priprave vloge do izdelave akreditacijskega poročila že poteklo), dva mednarodna projekta bi lahko delno pokrivala tudi področje

umetnostne zgodovine, vendar iz same vloge to ni jasno razvidno. Iz spletne strani sicris (<http://sicris.izum.si/search/rsr.aspx?opt=3&lang=slv&id=14485>) je razvidno, da so predavatelji na umetnostnozgodovinskem oddelku FF UM vključeni v dva raziskovalna projekta pri ARRS, sicer pa samostojna raziskovalna skupina s področja umetnostne zgodovine na FF UM še ne obstaja (čeprav predavatelji izpolnjujejo pogoje za nosilce vodij raziskovalne/programske skupine).

5. znanstveno-raziskovalno delo: povezovanje med učnimi vsebinami in ZRD; vzpostavljeno ZRD sodelovanje, povezanost med ZRD nosilcev predmetov in učnimi vsebinami predmetov

Znanstveno-raziskovalno delo in povezovanje med učnimi vsebinami in ZRD je razvidno iz referenc nosilcev predmetov pri učnih načrtih ter pri sodelovanju učiteljev v različnih projektih.

6. ustreznost kadrov – veljavna habilitacija

Kader je ustrezen in vloga vsebuje veljavne habilitacije oz. so učitelji v postopku habilitacije.

7. sklenjeni dogovori za izvajanje strokovne prakse (strokovne šole)

V okviru doktorskega študijskega programa 3. stopnje Umetnostna zgodovina ni predvideno praktično usposabljanje.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

Oddelek za umetnostno zgodovino FF UM ima informativno in pregledno spletno stran. Na podlagi informaciji, ki jih spletna stran ponuja je jasno predstavljena strukturiranost in vpetost oz. preplet posameznih oddelkov ter drugih organov v delovanje fakultete. Ustrezno sta opredeljeni poslanstvo in vizija zavoda, skladno z umestitvijo umetnostna zgodovina v ustrezna študijska področja oz. znanstvene discipline. Iz k vlogi dodanih prilog je mogoče sklepati o raziskovalni dejavnosti raziskovalcev na oddelku umetnostne zgodovine na FF UM.

- morebitne manjše pomanjkljivosti

Načrti za raziskovalno delo po našem mnenju v vlogi niso dovolj jasno opredeljeni. Ocenjevalci smo si pri pripravi ocene pomagali z drugimi dostopnimi viri in siceršnjim poznavanjem področja ter znanstveno-raziskovalnega dela zaposlenih kadrov.

3. kadri (11. člen)

1. kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju.

Kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju so priloženi. Število in struktura kadra ustreza 11. členu Meril, ki jih je NAKVIS sprejel na 11. seji dne 18. novembra 2010. V izvedbi programa bo sodelovalo 11 visokošolskih učiteljev. Omeniti velja, da sta samo dve predavateljici za področje umetnostne zgodovine 100 % zaposleni Na FF UM (dr. Marjeta Ciglencečki, dr. Polona Vidmar), ostali so večinoma zaposleni pri Inštitutu Franceta Steleta pri ZRC SAZU ali prihajajo iz drugih ustanov (npr.

Narodni muzej Slovenije). To je po mnenju presojevalcev zaskrbljujoča kadrovska struktura, še zlasti zato, ker je večina nosilcev študijskega programa že aktivno vključena v študijski proces FF UM, ena predavateljica pa je vključena tudi v izobraževalni proces Univerze na Primorskem.

Iz priložene dokumentacije ni razviden izračun realne obremenitve predavateljev skupaj z urami na dodiplomskem, diplomskem in doktorskem študiju FF UM ter z urami v inštitucijah, kjer so redno zaposleni. Na podlagi te nepopolne dokumentacije se presojevalcem zdi, da gre za nominalno obremenitev, ki znatno presega možnosti kvalitetnega dela posamičnega učitelja.

Iz navedenega v vlogi je razvidno, da je struktura učiteljev skrb zbujajoča in neprimerna ravni doktorskega študija in to zaradi naslednjih dejstev:

- niti en od učiteljev ni habilitiran za rednega profesorja, samo ena učiteljica je izredna profesorica, ostali so docenti;
- samo dva učitelja sta redno zaposlena na FF UM, za ostale delež dopolnilne zaposlitve ali drugih oblik sodelovanja niso razvidni;
- obremenitve učiteljev, predvidenih za doktorski študij, so previsoke. Za boljši uvid v prilagamo izračune za vse učitelje in njihove obremenitve na vseh treh stopnjah študija umetnostne zgodovine FF UM:

Izr. prof. dr. Marjeta Ciglenički

1. stopnja:

20+0+15

20+0+15

10+0+15

20+0+15

15+0+15

15+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 145+0+195

2. stopnja, magistrski študij:

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

15+0+10

15+0+10

Skupaj: 45+0+30, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+20+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj:0+55+0 predavanj, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 18 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 190+55+225 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 in za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Polona Vidmar

1. stopnja:

30+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 60+0+105

2. stopnja, magistrski študij:

25+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

15+0+10

Skupaj: 40+0+20, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+20+0

0+15+0

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj:0+85+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 13 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 100+85+125 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Barabara Murovec

1. stopnja:

15+0+15

10+0+15

15+0+15

20+0+15

30+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 135+0+180

2. stopnja, magistrski študij:

25+0+10

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

15+0+10

15+0+10

Skupaj: 70+0+40, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+15+0

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj: 0+65+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 19 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 205+65+220 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc dr. Blaž Resman

1. stopnja:

30+0+15

10+0+15

0+0+60

15+0+15

15+0+15

Skupaj: 70+0+120

2. stopnja, magistrski študij:

25+0+10

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

Skupaj: 40+0+20, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+20+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj: 0+35+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 11 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 110+35+140 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Ana Lavrič

1. stopnja:

10+0+15

0+0+60

Skupaj: 10+0+75

2. stopnja, magistrski študij:

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

Skupaj: 15+0+10, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj: 0+30+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta

Skupaj : 7 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 25+30+85 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Doc. dr. Mateja Kos Zabel

1. stopnja:

15+0+15

0+0+60

15+0+15

Skupaj: 30+0+90

2. stopnja, magistrski študij:

15+0+10

0+10+0 – mentorsko delo

Skupaj: 15+0+10, z mentorskim delom dodati 0+10+0 za vsakega študenta.

3. stopnja, doktorski študij:

0+15+0

0+15+0

0+0+5 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo s tutorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

0+0+10 – delo z mentorjem

Skupaj: 0+30+0 za predavanja, z mentorskim in tutorskim delom dodati 0+0+45 za vsakega študenta.

Skupaj: 19 predmetov brez mentorskega dela

Skupna obremenitev 45+30+100 za predavanja, za vsako mentorsko delo s študenti na magistrskem študiju je treba dodati 0+10+0 ter za vsako mentorsko delo z doktorandi 0+0+45.

Ker iz niti enega priloženega dokumenta ni razviden odstotek angažiranosti učiteljev v dopolnilnem delovnem razmerju ali drugih oblikah kot so delo po avtorski oz. podjemni pogodbi, bi bilo zaskrbljujoče, da učitelji, kot so izr. prof. dr. Marjeta Ciglenički, na vseh treh stopnjah vodijo kar po 18 predavanj, doc. dr. Polona Vidmar „samo“ 13 predavanj, itd. Na absurd pa meji podatek, da doc. dr. Barbara Murovec, sicer predstojnica Inštituta za umetnostno zgodovino pri ZRC SAZU, vodi 19

predavanj, njena kolega, doc. dr. Blaž Resman in doc. dr. Ana Lavrič pa po 11, oz. 7. Dejstvo je, da so na vseh treh študijskih stopnjah predavanja po nepotrebnem razdrobljena in zaradi tega kažejo tudi na paradoksalno nesorazmerje med urami predavanj in zelo ambicioznimi seznamami literature, kar še dodatno otežuje situacijo. Še več, to kaže na možnost, da v resnici obstaja dramatična diskrepanca med programom na papirju in tistim, ki se v resnici izvaja.

Presojevalci menimo, da bi bilo v takih pogojih popolnoma nemogoče izvajati kvaliteten pouk na katerikoli stopnji študija, še posebej pa, če je učitelj samo v dopolnilnem delovnem razmerju ali dela prek avtorske oz. podjemne pogodbe. Ko pa govorimo o doktorskem študiju, ki od vsakega učitelja zahteva zelo visoko raven pripravljenosti in veliko koncentracijo na vsakega doktorskega študenta, se te učiteljske obremenitve, ki so večinoma habilitirani za docente, zdijo povsem nerealne in neizvedljive.

Drugi vidik nedorečenosti tega doktorskega študija je zelo omejeno število učiteljev, ki so dokaj mladi po pedagoškem stažu in so hkrati tudi mentorji. Njihove habilitacije postavljajo pod vprašaj tudi možnost kvalitetnega mentorskega dela več doktorandov naenkrat, postavlja se vprašanje širine tem, ki jih študentom lahko nudijo v teh okoliščinah. Zaradi izrazite regionalne znanstveno-raziskovalne dejavnosti vseh učiteljev in potencialnih mentorjev na tem doktorskem študiju, pa popolnoma izostane možnost uvida v širšo strokovno in znanstveno problematiko raziskovanja umetnostne zgodovine, ki je primerljiva z mednarodnimi standardi za doktorski študij te vrste. **Brez angažiranja večjega števila** renomiranih strokovnjakov iz drugih univerzitetnih središč v Sloveniji in drugih držav, npr. najbližjih sosed kot sta Avstrija in Italija ter Nemčija, program doktorskega študija umetnostne zgodovine, kot je prikazan v vlogi, ni primeren.

Na podlagi izpostavljenega presojevalci menimo, da bi bil predlog doktorskega študija primeren, če bi vlagatelj pojasnil, kdo vse še bo predaval po pogodbah ali kako drugače. Iz sekundarnih virov smo se poučili, da so na oddelku za umetnostno zgodovino FF UM predavali tudi drugi učitelji, a jih vloga povsem zamoči. Menimo, da navedba zgolj nosilcev predavanj, ne pa tudi dejanskih izvajalcev, ni dovolj, zato bi presojevalci radi videli celoten seznam učiteljev, ki so bili angažirani na oddelku. Če pa gre resnično samo za navedene izvajalce, potem študijski program ni primeren kot že rečeno zaradi prenizkih nazivov predavateljev, njihove prevelike obremenjenosti in vsebinske orientiranosti na ozko regionalno problematiko. Za rešitev tega problema predlagamo angažiranje večjega števila renomiranih učiteljev z najvišjimi nazivi iz drugih univerzitetnih središč v Sloveniji in v tujini, zlasti iz Avstrije, Nemčije in Italije.

2. veljavna izvolitev ali v postopku (glej 2/6)

V vlogi navedeni izvajalci imajo veljavne in ustrezne izvolitve v nazive. Štirim od predvidenih visokošolskih učiteljev bo habilitacija v kratkem potekla in so že vložili prošnje za ponovne izvolitve.

3. merila za izvolitve

Merila za izvolitve so sprejeta na Senatu UM in tam se tudi izvajajo izvolitve za kandidate z vseh članic.

Merila za habilitacije so javno objavljena.

4. oblikovanje senata in njegova struktura

Visokošolski zavod ima dejaven Senat z ustrežno strukturo, članstvo v Senatu je javno objavljeno.

5. podporni delavci, služba za študentske zadeve

Predlagatelj navaja tudi ustrezno in interdisciplinarno kadrovske zasedbo, tudi pri podpornih funkcijah in referatih za študentske zadeve.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

Kadri, ki opravljajo znanstveno, raziskovalno oz. strokovno delo in kadrovske načrt ter izjave o sodelovanju po mnenju presojevalcev ne zagotavljajo kakovostne podpore za izvajanje doktorskega študijskega programa. Kljub temu, da kadrovska struktura formalno ustreza, menimo, da bodo kadri preveč obremenjeni s pedagoškim in siceršnjim raziskovalnim delom, kar bi utegnilo vplivati na kakovost izvedbe študijskega programa. Predlagamo razširitev kadrov z drugimi renomiranimi učitelji iz Slovenije in tujine.

4. študenti (12. člen)

1. povezanost načrtovanih vpisnih mest in potreb po diplomantih

Predvideno število razpisanih mest za doktorski študij je 10. Zavod izkazuje povezanost vpisnih mest in potreb po diplomantih, izkazuje tudi zaposlitvene potrebe gospodarstva in negospodarstva. Vloga utemeljuje, da se v severovzhodni Sloveniji v zadnjem obdobju na državnem nivoju pospešujejo dejavnosti s področja umetnosti, kulture, humanistike in družboslovja, s ciljem, da se tudi na ta način razvijajo določene gospodarske dejavnosti, zlasti turizem. Za doseganje teh ciljev pa so humanistično izobraženi strokovnjaki za področje umetnostne zgodovine nujno potrebni. Z uvedbo doktorskega študija umetnostna zgodovina bi FF UM rada ponudila na trg delovne sile v severovzhodni Sloveniji, pa tudi širše, znanstvenike, ki bodo zmogli umetnostnozgodovinsko znanje prenašati v širše družbeno okolje s svojim delovanjem v kulturnih in izobraževalnih ustanovah, medijskih hišah ter gospodarstvu.

Doktorandi tega programa bi se lahko zaposlovali tako v gospodarstvu (turistične organizacije, področje regionalnega in okoljskega načrtovanja, kulturni management, ipd.) kot tudi negospodarstvu (univerze, inštituti, muzeji, galerije, Zavod za varstvo kulturne dediščine s svojimi enotami, ipd.). Na podlagi teh podatkov je zavod opazil potrebo po takšnem kadru. Zavod je število razpisanih mest predvidel na osnovi povpraševanja študentov 2. stopnje, kakor tudi dodiplomskih študentov, analize Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in izkazanih zahtev po uravnoteženem razvoju kulturnih dejavnosti v Strategiji razvoja Slovenije 2006-2012 ter izkazanega zanimanja študentov drugih univerz.

2. svetovalna služba

Svetovalna služba za študente deluje. FF UM zagotavlja kandidatom za študij in že vpisanim študentom

svetovalne storitve, povezane z vpisom in informacijami o študiju ter zaposlitvenih možnostih. Študenti FF UM so o študiju in zaposlitvenih možnostih informirani s pomočjo različnih služb in spletne strani. Vse informacije o študiju in drugih aktivnostih študenti pridobijo s strani Referata za študentske zadeve, s strani Kariernega centra, ter tudi s strani Študentskega sveta. Na zavodu deluje tudi Alumni klub.

3. redna zaposlitev v referatu/podporni službi za študente

Redna zaposlitev je razvidna iz skupne količine FTE. Kot izhaja iz dokumentacije, je v referatu in podpornih službah za študente zaposleno ustrezno število ljudi, ki ustrezno opravlja dejavnost. Oseba, odgovorna za študentske zadeve predlaganega študijskega programa, je v rednem delovnem razmerju na FF UM.

4. vključevanje študentov v ZRD (posebno pomembno za 2. in 3. stopnjo - 33. člen ZviS)

Vloga bolj skopo obravnava ta del. Študenti si bodo med študijem pridobili ustrezne kompetence in možnost za vključevanje v znanstveno-raziskovalne projekte. Nosilci predmetov že sodelujejo pri mnogih tekočih projektih. V take projekte pa bodo lahko vključeni tudi študentje (dodiplomski študentje so v projekte že vključeni, enak načrt ima FF UM s podiplomskimi študenti, z razliko da bodo njih vključevali na zahtevnejši način). Študentje bodo vključeni tudi v druge projekte, v katerih so že prisotni nosilci predmetov oziroma jih načrtujejo. Učilnice so že opremljene za sodobne študente z računalniki, predvajaniki, internetom ipd. Študentom je na voljo tudi računalniška učilnica. FF UM vključevanje študentov v ZRD bolje opredeljuje v svojem samoevalvacijskem poročilu, kjer je posebej opredeljeno vključevanje dodiplomskih in podiplomskih študentov v ZRD, navedene pa so tudi ključne prednosti in pomanjkljivosti (največji prednosti sta vse večji obseg vključevanja študentov v ZRD ter visok kvalitetni rang, največja slabost pa, da je povečana raziskovalna aktivnost značilna le za nekatere oddelke, ni opredeljeno za katere).

5. praktično usposabljanje.

Praktično usposabljanje ni predvideno, kar je z vidika sodelovanja s potencialnimi delodajalci slabo. Študentje bi sicer lahko praktično usposabljanje opravili tudi v okviru raziskovalnih projektov, ki jih vodijo nosilci predmetov na posameznih oddelkih, ki so bodisi financirani s strani ARRS ali drugih virov.

6. organiziranost študentov in vključevanje v upravljanje zavoda

Glede organiziranosti študentov in vključevanja v upravljanje zavoda na podlagi dokumentacije in dostopnih podatkov ter spletne strani razberemo, da so študentje ustrezno vključeni, organizirani in zastopani pri upravljanju zavoda. Študentom je omogočeno organiziranje in sodelovanje v organih upravljanja. Študentje sodelujejo v organih in komisijah UM (Senat, Upravni odbor) in organih ter komisijah FF UM (Senat; Komisije senata – Komisija za študijske zadeve, Komisija za znanstveno raziskovalne zadeve, Komisija za ocenjevanje kakovosti, Komisija za habilitacije, Komisija za mednarodno sodelovanje; Poslovodni odbor, Akademski zbor). Študentje imajo v organih in komisijah

FF UM najmanj eno petino predstavnikov. Prav tako imajo organiziran svoj študentski svet, katerega sestava jev sledeča: predsedniki vsakega letnika in po en član vsakega sveta letnika oz. sveta absolventov in sveta podiplomskih študentov, ki ga ti izvolijo izmed svojih članov. Študentje sodelujejo tudi v študentskem svetu UM. Imajo tudi prodekana za študentska vprašanja. Prav tako imajo na FF UM vzpostavljen tutorski sistem. Vsi ti podatki so javno objavljeni tudi na spletni strani FF UM, vključno z konkretnimi člani in članicami organov upravljanja fakultete.

7. kakovost izobraževanja in zbiranje podatkov (študentske ankete in druge oblike zbiranja podatkov; analize prehodnosti, povprečne dolžine študija; objava rezultatov)

FF UM spremlja kakovost izobraževanja in zbira podatke – obremenitev študentov se npr. preverja v skladu s Pravilnikom o izvajanju študentskega vprašalnika enako za vse študente UM znotraj AIPS. Obremenitve študentov pa bo lahko FF UM evalvirala šele naslednje študijsko leto, saj so se šele v študijskem letu 2012/2011 prvič v celoti izvedli bolonjski programi I. stopnje. Evalviranje obremenitev študentov II. in III. stopnje pa bo mogoče šele v naslednjih študijskih letih. FF UM ima namen prilagajati strukturo izvedb posameznih predmetov na podlagi rezultatov. Zavod izvaja študentske ankete o samem študijskem procesu in pedagoških delavcih.

Ugotovitve:

- upoštevanje kriterijev meril

FF UM upošteva kriterije in merila: vpisna mesta so povezana s potrebami po diplomantih, svetovalna služba je dobro organizirana ter kandidatom za vpis in študentom zagotavlja vse potrebne informacije v zvezi s študijem, zaposlitvijo in podobno. Študentje so vključeni v ZRD na fakulteti, zavod pa ima namen vključevati v ZRD tudi podiplomske študente, seveda na zahtevnejši način. Praktično usposabljanje na doktorskem študijskem programu umetnostna zgodovina ni predvideno. Študentje se lahko organizirajo, imajo delujoč študentski svet, prav tako pa sodelujejo v vseh organih upravljanja zavoda. Na FF UM imajo vzpostavljen tudi tutorski sistem. FF UM spremlja kakovost izobraževanja, izvaja pa tudi študentske ankete o obremenjenosti študentov, o študijskem procesu in pedagoških delavcih.

- morebitne manjše pomanjkljivosti

Po mnenju presojevalne komisije in v skladu z 12. členom Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov vloga ne vsebuje neposredne povezanosti med številom vpisnih mest in potrebi po diplomantih, kar pa ni vedno nujno ključen pokazatelj potreb po študijskem programu s področja humanistike. Je pa razpisano število vpisnih mest primerljivo z drugimi programi. Drugih pomanjkljivosti nismo zaznali.

5. materialni pogoji (13. člen)

1. ustreznost prostorov in opreme ter dokazila o lastništvu ali najemu

Prostori in oprema FF UM so ustrezni, zavod glede na predloženo dokumentacijo izkazuje primerne

materialne pogoje za izvajanje študijskega programa. FF UM je lastnica prostorov za izvajanje študija, za delo vodstva zavoda, tajništva, službe za študentske zadeve, ima ustrezne sanitarije in knjižnico. V svojem samoevalvacijskem poročilu FF UM izpostavlja problematiko pomanjkanja prostora za izvajanje študijskega procesa, ki pa se poleg prostorske stiske izvaja v neustreznih predavalnicah. Fakulteta se zaveda, da nima povsem primernih prostorov za uresničevanje kvalitetnega pedagoškega in raziskovalnega dela. Vendar pa v vlogi zavod trdi, da predlagani študijski program ne predstavlja dodatnih prostorskih zahtev. Zahtevali pa bodo sprotno posodabljanje, dopolnjevanje in vzdrževanje predavalnic, računalniške in multimedijske opreme in redno dokup knjižnične literature.

2. prilagoditve potrebam študentov s posebnimi potrebami

FF UM izkazuje primernost prostorov in opreme za študente s posebnimi potrebami (predvsem za tiste z gibalnimi motnjami). Ugodnosti in prilagoditve za študente s posebnimi potrebami je poskrbljeno v posebnih pravilnikih. Za npr. gibalno ovirane je na fakulteti dvigalo za vozičke ter navadno dvigalo. V pritličju so toaletni prostori za gibalno ovirane, zanje je urejen tudi poseben parkirni prostor, klančina, talne obloge. Imajo pravico do lastnega tutorja. Tudi posamezni pripomočki so prilagojeni. Zavod ni posebej opredelil prilagoditev za avdio- ali vizualno- hendikepirane. V samoevalvacijskem poročilu zavod navaja, da nima posebnih računalnikov za slepe in slabovidne, zato ti študentje uporabljajo svoje. So pa omogočili dodatno montažo vtičnic za nemoteno izvajanje študijskega procesa.

3. zadostni finančni viri

Doktorski študij 3. stopnje se izvaja kot izredni študij in se financira iz šolnin. Študentje doktorskega študija imajo možnost sofinanciranja šolnin po Uredbi o sofinanciranju doktorskega študija (Ur.l. RS, št. 88/2010). Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov (Ur. l. RS, št. 7/2011) ke objavljena: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=20117&stevilka=271>. Raziskovalna dejavnost se financira iz pridobljenih raziskovalnih projektov in programov, ki so pridobljeni na različnih raziskovalnih, mednarodnih in občinskih razpisih, katere fakulteta redno spremlja in se nanje prijavlja; ter iz lastnih sredstev. Študentje doktorskega študija imajo možnost sofinanciranja šolnin po Uredbi o sofinanciranju doktorskega študija (Ur. l. RS, št. 88/2010). Raziskovalci FF UM se prijavljajo na razpise ARRS, kar je razvidno iz spletnih strani <http://sicris.izum.si/search/org.aspx?opt=4&lang=slv&id=3339> in <http://sicris.izum.si/search/org.aspx?opt=5&lang=slv&id=3339>.

FF UM ima sklenjene srednjeročne in dolgoročne pogodbe za financiranje znanstvenega, raziskovalnega oziroma strokovnega dela, prijavlja se še na druge razpise za pridobitev sredstev. Vloga navaja delo na petih projektih (trije so od časa prijave do časa pisanja poročila že potekli). Noben od navedenih projektov ni s področja umetnostne zgodovine.

Vlagatelj v vlogi obrazloži, da so sredstva, namenjena za izobraževalno, študijsko, znanstveno, raziskovalno, umetniško oz. strokovno delo gospodarno načrtovana in učinkovito razporejena, kar se zagotavlja s pripravo letnih finančnih načrtov ter pripravo kvartalnih in letnih poročil po financerjih in virih. Poraba sredstev ter razporejanje sredstev se tudi med obdobji poročanja sproti spremlja.

Računovodski izkazi in s tem povezano poslovanje so letno pregledani s strani pooblaščenega zunanje revizorske hiše. FF UM sproti spremlja porabo pridobljenih sredstev ter učinkovitost in uspešnost porabe po posameznih dejavnostih skladno s finančno-računovodskimi predpisi ter zakoni in Slovenskimi računovodskimi standardi.

4. IKT

FF UM ima na razpolago IKT, kot je univerzitetni informacijski sistem. Gradiva so študentom posameznih oddelkov dostopna tudi preko informacijskega sistema Moodle. V samoevalvacijskem poročilu je IKT dobro opredeljena – zavod ima eno računalniško učilnico z 9 delovnimi mesti, večina predavalnic je opremljena s projektorji in prenosnimi računalniki. Zavod ima vzpostavljen sistem za poučevanje multimedije in interaktivnih tehnologij, imajo tudi sodobno interaktivno tablo (Smart) in poenoten sistem v vseh predavalnicah. Pomanjkljivost je starost računalnikov, povprečno so ti stari okrog 7 let. Kar se tiče medijske opremljenosti, ima multimedijsko učilnico, nekaj interaktivnih tabel, responderske sisteme in simpodium. Na fakulteti imajo brezžično omrežje (Eduroam), vendar je to dostopno le na nekaterih mestih. To težavo rešujejo z dodatnimi individualnimi wi-fi usmerniki. Uporabljajo programsko opremo, ki jo dobijo na podlagi pogodbe MSA 3.4 in MSDN AA.

5. knjižnica v zavodu in ustrezen dostop do ustreznega študijskega gradiva

FF UM ima visokošolsko knjižnico, ki zagotavlja brezplačen dostop do knjig, digitalne knjižnice ali e-učnega okolja. Zavod ima tudi sklenjene pogodbe z javnimi in drugimi knjižnicami. V samoevalvacijskem poročilu zavod opredeljuje Miklošičevo knjižnico kot matično knjižnico FF UM in še dveh drugih fakultet (PEF UM in FNM UM). Študentom je 24 ur na dan na voljo tudi Digitalna knjižnica UM. Miklošičeva knjižnica je bila ustanovljena leta 2007 in deluje v okviru KISUM-a. Knjižnični informacijski sistem UM (KISUM) sestavljajo Univerzitetna knjižnica Maribor in 10 knjižnic fakultet in visokih šol, mdr. tudi Miklošičeva knjižnica (knjižnica Pedagoške fakultete, Filozofske fakultete in Fakultete za naravoslovje in matematiko). Knjižnice delujejo kot enoten sistem, medtem ko so upravno organizacijske enote fakultet. Osrednja knjižnica ima posebno stavbo v bližini rektorata v središču mesta in je približno enako oddaljena od vseh fakultet. Druge knjižnice so v prostorih posameznih fakultet. S povezovanjem osrednje Univerzitetne knjižnice Maribor s fakultetnimi knjižnicami pri izboru in nabavi gradiva, pri informacijski dejavnosti, izdelavi bibliografije profesorjev in raziskovalcev, enotnem računalniškem sistemu, s skupno bazo podatkov o uporabnikih, z enotno izkaznico, ki velja v vseh knjižnicah sistema, in enotnih standardih, podobnih programih izobraževanja uporabnikov se knjižnični informacijski sistem UM približuje sodobnemu modelu, v katerem so vse knjižnice na univerzi funkcijsko povezane.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

FF UM razpolaga s prostori in opremo in je lastnik teh prostorov. Prostori in oprema so na podlagi vloge primerni tudi za študente s posebnimi potrebami, zavod pa zagotavlja enakopravnost vseh študentov.

Študentom FF UM je na razpolago potrebna IKT oprema. Študentom je na voljo visokošolska knjižnica, zavod pa ima sklenjene tudi pogodbe z javnimi in drugimi knjižnicami. Študijsko gradivo in elektronske baze podatkov po našem mnenju ustrezajo vsebini in stopnji študijskega programa:

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

FF UM se zaveda pomanjkanja prostora za izvajanje študijskega procesa in neprimernosti prostorov za uresničevanje kvalitetnega pedagoškega in raziskovalnega dela. Vendar pa naj predlagani študijski program ne bi predstavljal dodatnih prostorskih zahtev. Prav tako zavod sam izpostavlja problem zastarelosti IKT in nujnost posodobitve.

6. zagotavljanje kakovosti (14. člen)

1. Upoštevanje slovenske in evropske regulative; poslovnik kakovosti

Komisija za kakovost na FF UM spremlja kakovost visokošolskega zavoda, študijskih programov ter znanstvenoraziskovalnega, umetniškega in strokovnega dela. Komisija za kakovost spremlja stanje in uresničevanje sprememb ter pripravo izboljšav v skladu s standardi in smernicami za zagotavljanje kakovosti, med katerimi je potrebno izpostaviti zlasti: strategijo, organiziranost in vodenje zavoda, urejenost evidenc ter skrb za kakovost; izobraževanje – študijsko dejavnost; znanstvenoraziskovalno, umetniško in strokovno dejavnost; zagotavljanje kakovosti znanstvenega in pedagoškega osebja; zagotavljanje kakovosti upravnih in strokovno-tehničnih delavcev; študente v visokošolskem zavodu; prostore, opremo za izobraževalno ter znanstvenoraziskovalno dejavnost in knjižnico; financiranje izobraževalne oz. študijske, znanstvenoraziskovalne, umetniške in strokovne dejavnost ter sodelovanje z družbenim okoljem. Skrb za kakovost pedagoškega dela zagotavljajo z razvojem novih, modernejših oblik študijskega procesa, da bi zagotovili učinkovitejši študij in dvignili kvaliteto znanja. V preteklih letih so posodobili in ustrezno opremili vse predavalnice, tako da se študijski proces izvaja v urejenih predavalnicah. Izobraževalni proces izvajajo habilitirani učitelji in sodelavci, katerih dodatno izobraževanje zagotavljamo s programi strokovnega izpopolnjevanja. Študentje lahko svoja mnenja, ki vplivajo na izobraževanje, izražajo posredno prek svojih predstavnikov v vseh pomembnih organih fakultete in neposredno v samih procesih delovanja fakultete. Svoja mnenja (predlogi, pripombe, kritike, pohvale) lahko izražajo tudi na spletnem študentskem portalu in študentskem forumu FF. Sistema tutorstva pomaga študentom pri vključevanju v študijski proces in v posamezne študijske predmete, da bi izboljšali prehodnost študentov v višji letnik. Študentje so vključeni v obštudijske dejavnosti in v znanstvenoraziskovalno delo. Kakovost ZRD se meri v številu objavljenih člankov, citatov in vpetosti v nacionalne programe in projekte ter v oblike mednarodnega sodelovanja.

Komisija za kakovost na FF UM je izhodišča za svoje dejavnosti opredelila z letnim načrtom dela in strategijo na področju zagotavljanja kakovosti FF. Študentska anketa se izvaja za vse zaposlene pedagoške delavce in v vseh študijskih programih. Dekan imenuje skupino za izvajanje ankete, ki jo izvede v skladu z navodili iz januarja 2007. Študenti prostovoljno in anonimno izpolnijo anketne obrazce, ki jih nato strojno obdela RCUM in posreduje rezultate dekanu FF UM. Samoevalvacijsko

poročilo je javno objavljeno in se izvaja vsako leto (<http://www.ff.uni-mb.si/ofakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze in njenih članic (<http://www.uni-mb.si/dokument.aspx?id=10319>). Samoevalvacije letno izvaja Komisija za ocenjevanje kakovosti FF UM od leta 2010, poročila potrjuje Senat fakultete.

2. načrtovanje in izvajanja periodičnih samoevalvacij; zbiranje podatkov o učnih izidih; ugotavljanje pomanjkljivosti od načrtovanega

Komisija za kakovost FF UM sproti spremlja kakovost in učinkovitost izobraževalnega, znanstvenega, raziskovalnega in strokovnega dela. Na področju umetnostne zgodovine komisija za kakovost spremlja kakovost in učinkovitost izobraževalnega, znanstvenega, raziskovalnega in strokovnega dela, ne pa tudi umetniškega dela svojih pedagoških delavcev. Umetnostna zgodovina je po klasifikacijah KLASIUS in ISCED sicer uvrščena v področje umetnosti, vendar deluje kot znanstvenoraziskovalna disciplina s področja humanistike; umetniške stvaritve znanstveno raziskuje, ne deluje pa na področju umetniškega ustvarjanja. Po klasifikaciji FRASCATI sodi umetnostna zgodovina na področje humanistike. Na podlagi dela komisije za kakovost sta bila objavljena samoevalvacijsko poročilo kakor tudi akcijski načrt za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti. Upošteva se Pravilnik o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze in njenih članic (<http://www.unimb.si/dokument.aspx?id=10319>). Akcijski načrt za izboljšanje kakovosti FF UM je objavljen (http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/02_akcijski_nacr_2011.pdf). Vse predloge in ukrepe, navedene v Akcijskem načrtu, so realizirali, določene naloge pa so trajne narave in se kontinuirano izvajajo (ankete, ki jih izvajata UM, npr. ocenjevanje pedagoških delavcev, študijskih obremenitev po ECTS; in FF, npr. ocenjevanje mentorjev na praksah, oddelčnih tutorjev, izboljševanje tutorskega sistema ipd.). Poslovnik kakovosti na ravni UM je v pripravi.

3. vključevanje vseh deležnikov v presojo kakovosti

Pri samoevalvaciji sodelujejo vsi zaposleni, kar je razvidno iz javno objavljenega dokumenta (<http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Samoevalvacija se javno obravnava na akademskem zboru in potrjuje na Senatu fakultete. Vsi zaposleni so pozvani k javni razpravi na akademskem zboru. Sodelovanje študentov pri samoevalvaciji je razvidno (<http://www.ff.unimb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Študentje preko svojih predstavnikov sodelujejo na javni razpravi o samoevalvaciji na akademskem zboru in prav tako preko svojih predstavnikov pri potrjevanju na Senatu fakultete. Vodstvo zavoda sproti seznanja zaposlene in študente s svojimi odločitvami ter je nosilec odgovornosti za kakovost in razvoj zavoda (<http://www.ff.unimb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/>). Zaposleni in študentje se z odločitvami vodstva fakultete seznanjajo tudi na sejah akademskega zbora, preko obveščanja članov različnih organov FF UM in preko obvestil na spletni strani fakultete in oddelkov.

Ugotovitve:

- **upoštevanje kriterijev meril**

Ukrepi, postopki in strategija za stalno izboljševanje kakovosti so formalno sprejeti in javno objavljeni ([http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanjekakovosti/dokumenti/02_akcijski_nacrt_2011.pdf](http://www.ff.uni-mb.si/o-fakulteti/komisije-senata/komisija-za-ocenjevanje-kakovosti/)). V navedenih dokumentih je opredeljena vloga zaposlenih in študentov. S samoevalvacijskimi poročili FF UM spremlja realizacijo načrtovanih aktivnosti, navaja razloge za odstopanja v realizaciji in načrtuje aktivnosti za odpravo pomanjkljivosti in izboljšave. Evalvacija se izvaja vsako leto. Vsaka članica pripravi letno poročilo, na osnovi izbranih kazalnikov, ki jih skladno s Pravilnikom o kakovosti določi Senat UM. O ugotovitvah samoevalvacije razpravlja Komisija za kakovost, Oddelki, kolegij predstojnikov oddelkov in Senat. V okviru teh obravnav se oblikujejo predlogi ukrepov, ki jih sprejme Senat fakultete, dekan ali pa se posredujejo kot predlogi na organe UMP (Senat, rektor, Komisija za kakovost).

- **morebitne manjše pomanjkljivosti**

Komisija pomanjkljivosti ni zaznala.

7. potreba po študijskem programu (16. člen)

1. izkazanost potreb relevantnega okolja; zaposljivost diplomantov (glej 1/1)

Načrtovanje in izvajanje študijskega programa mora biti utemeljeno s potrebami ožjega in širšega okolja, obenem je potrebno tudi ustanavljanju novih študijskih programov upoštevati tudi možnosti zaposlitve. FF UM sodeluje z različnimi organizacijami in institucijami, kar je razvidno iz same vloge in dokazil. Vloga vsebuje splošne podatke o potrebah po zaposlovanju, ki jih je predložil Zavod za zaposlovanje na vseslovenski in regijski ravni. Informacije o zaposljivosti se zbirajo prek Zavoda za zaposlovanje. Uporabljajo se pri evalvacijskih poročilih in akreditaciji študijskih programov. Ankete na temo zaposljivosti po zaključku študija izvaja tudi Karierni center FF UM (<http://www.ff.unimb.si/karierni-center/splosno/>). Pridobljeni podatki so uporabljeni kot smernice pri oblikovanju študijskih vsebin, zlasti pri določanju aplikativnih študijskih dejavnosti. Na ravni UM se izvaja sprotno zbiranje, analiziranje in uporaba podatkov o zanimanju za študij. Analize vpisa so dostopne (<http://vpis.uni-mb.si/> <http://www.uni-mb.si/podrocje.aspx?id=909>). Na ravni dodiplomskega študija je sistemsko urejeno predstavljanje fakultete na srednjih šolah, zlasti gimnazijah, kjer se tovrstne informacije zbirajo in vrednotijo. Visokošolski učitelji so angažirani kot mentorji dijaških raziskovalnih nalog, pri čemer testirajo njihova zanimanja. Fakulteta se ob podpori Študentskega sveta redno udeležuje sejmov, ki predstavljajo izobraževalne in zaposlitvene možnosti. Na vsakoletnih informativnih dnevih beležijo visok obisk potencialnih študentov. Interes za podiplomski študij se prvenstveno meri med študenti dodiplomskega študija. Anketa v maju 2011 je pokazala velik interes dodiplomskih študentov za podiplomski študij. Beležijo tudi povpraševanja tujih študentov. Na podlagi zbranih informacij se letno uravnava število vpisnih mest.

8. Organizacija in izvedba izobraževanja – študijski programi (17. člen)

1. Študijski program: usklajenost in konsistentnost študijskega programa

Vloga navaja, da je doktorski študijski program 3. stopnje umetnostna zgodovina namenjen pridobitvi kompetenc za znanstveno-raziskovalno delo na področju umetnostne zgodovine. Z obveznimi in izbirnimi vsebinami ter uvidom v znanstveno literaturo pridobi kandidat kompetence za poglobljeno razumevanje teoretskih in metodoloških konceptov ter usposobljenost za samostojno razvijanje novega znanja in reševanje najzahtevnejših problemov s preizkušanjem in izboljševanjem znanih ter odkrivanjem novih rešitev, za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter znanstvenoraziskovalnih projektov s širokega strokovnega oziroma znanstvenega področja in razvijanje kritične refleksije. Temeljni del študijskega programa je priprava doktorske disertacije, sestavni del tega programa pa so tudi temeljne ali aplikativne raziskovalne naloge. Lik doktoranda bo široko razgledana in v umetnostnozgodovinski teoriji dobro podkovana osebnost, ki bo sposobna prispevati k poglobljeni raziskanosti umetnostnozgodovinskega gradiva v globalnem in regionalnem smislu ter s tem k večji prepoznavnosti in kulturni identiteti lastnega okolja. Doktorand bo usposobljen, da se aktivno vključi v raziskovalno delo v vseh tistih inštitucijah in na vseh nivojih, kjer so tovrstne raziskave potrebne in pričakovane. Po opravljenih obveznostih pridobi kandidat naziv doktor/doktorica znanosti.

2. Podatki o programu

Študijski program ima tri module (Modul A = Umetnost srednjega veka, Modul H = Umetnost novega veka in Modul C = Umetnost moderne dobe). Kandidat na začetku študija izbere dva od omenjenih treh modulov in s pomočjo tutorja sestavi svoj program obveznih in izbirnih predmetov. Možne so kombinacije med katerima koli od treh navedenih modulov. Vsak modul vsebuje po dva obvezna predmeta (Modul A: Raziskovanje srednjeveške umetnosti in Izbrana poglavja iz srednjeveške umetnosti; Modul H : Raziskovanje umetnosti zgodnjega novega veka in Izbrana poglavja iz umetnosti zgodnjega novega veka; Modul C: Raziskovanje umetnosti 19. in 20. stoletja in Izbrana poglavja iz umetnosti 19. in 20. stoletja). Poleg navedenih obveznih predmetov študent v prvih štirih semestrih s pomočjo tutorja izbere še 5 izbirnih predmetov iz nabora izbirnih predmetov, ki pa niso vezani na module. Študent/ka jih izbere v skladu s temo doktorske disertacije. Nabor izbirnih predmetov zajema časovna obdobja od srednjega veka do sodobnosti, vse zvrsti umetnosti (arhitektura, kiparstvo, slikarstvo, uporabna umetnosti), teoretske predmete in predmete, vezane na zgodovino vede. K obveznim vsebinam sodi ne glede na izbrana modula tudi 5 predmetov, ki so povezani s pripravo znanstvenega članka in pripravo doktorske disertacije (Individualno raziskovalno delo: priprava znanstvenega članka, Individualno raziskovalno delo: priprava in zagovor dispozicije doktorske disertacije, Individualno raziskovalno delo z mentorjem doktorske disertacije I. in II. ter Priprava doktorske disertacije. Teh pet obveznih vsebin se izvaja od tretjega do šestega semestra doktorskega študija.

3. Usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc

Vloga je skladna z Merili za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. Usklajenost ciljev in načrtovanih učnih izidov ter kompetenc je mogoče razbrati iz priloženega gradiva. Vloga navaja splošne kompetence doktoranda doktorskega študijskega programa 3. stopnje umetnostna zgodovina: poglobljanje strokovnega znanja na podlagi študija obstoječih teoretičnih vzorcev in kritična refleksija strokovnega znanja; uporaba in sposobnost razvijanja znanstvenih metod; uporaba in sposobnost razvijanja specifičnih umetnostnozgodovinskih metod za delo v praksi; ustvarjalno in kritično mišljenje, povezovanje dejstev in zakonitosti v nove kombinacije vedenj; prenos teoretičnega znanja v prakso; sporazumevanje v stroki in med strokami; individualno in skupinsko delo; sposobnost uporabe in razvijanja raziskovalnih metod pri pripravi znanstvenoraziskovalnega dela; avtonomnost v znanstveno-raziskovalnem delu ter sposobnost kritične presoje pri sprejemanju odločitev; sposobnost samostojne in kritične uporabe pridobljenega teoretičnega znanja za reševanje problemov v praksi; razvoj komunikacijskih sposobnosti in spretnosti, še posebej stalne komunikacije v mednarodnem okolju; zmožnost poglobljenega analiziranja primerjalnih virov; sposobnost delovanja v projektnih skupinah in njihovo vodenje, kooperativnost.

Predmetno-specifične kompetence doktoranda študijskega programa umetnostne zgodovine so: poglobljeno poznavanje ter kritično razumevanje umetnostnozgodovinske stroke; poglobljeno poznavanje, obvladovanje in sposobnost razvijanja raziskovalne metodologije na področju umetnostne zgodovine; poglobljeno poznavanje umeščenosti umetnostne zgodovine v širši kontekst humanistike; oblikovanje komunikacijskih sposobnosti za uspešno javno nastopanje; poglobljeno poznavanje sodobnih raziskovalnih teoretičnih in metodoloških pristopov na področju umetnostne zgodovine ter njihove aplikacije; sposobnost primerjalnega povezovanja umetnostnozgodovinskih raziskovalnih vprašanj v širši kontekst in njegova kritična refleksija; sposobnost načrtovanja, izvajanja, vrednotenja in predstavljanja lastnega raziskovalnega dela z uporabo sodobnih metod; sposobnost odzivanja na aktualne umetnostnozgodovinske izzive sodobnega časa. Predmetno-specifične kompetence zagotavljajo usposobljenost kandidata za kvalitetno znanstveno in samostojno delo na področju umetnostne zgodovine in motivirajo za zmožnost samostojnega vseživljenjskega učenja.

Načrtovana kakovost učnih izidov in kompetenc zagotavlja kandidatom zaposljivost v ustanovah, ki jim je znanstveno-raziskovalno delo na področju umetnostne zgodovine temeljno poslanstvo (univerzitetno izobraževanje, raziskovalni inštituti), v ustanovah, v katerih se po vzorih drugih evropskih držav v vedno večji meri zahteva tretja stopnja izobrazbe za strokovne in znanstvene sodelavce (muzeji, galerije, varstvo kulturne dediščine). Zaposljivost kandidatov se predvideva tudi na najzahtevnejših mestih na področju državne uprave (Ministrstvo za kulturo) in v sekundarnem in terciarnem izobraževanju. Program omogoča tudi pridobitev kompetenc za samozaposlovanje kandidatov z vključevanjem v slovenske in mednarodne raziskovalne projekte. Uspešno zaključen doktorski študijski program omogoča kandidatom vpis na podoktorsko izobraževanje na področju umetnostne zgodovine in drugih sorodnih humanističnih ved v Sloveniji in tujini.

predstavljajo: strokovna monografija, samostojni strokovni sestavek v monografiji, objavljeni strokovni prispevki na konferencah, strokovni članki in/ali recenziranje teh člankov, uredništvo monografije ali revije, druge oblike dokumentirane strokovne dejavnosti.

10. Dokončanje študija – pogoji, strokovni naslov

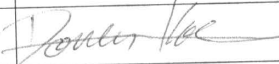
Kandidat/kandidatka uspešno zaključi študij, potem ko pozitivno absolvira vse predpisane obveznosti v učnem načrtu ter ko napiše in uspešno zagovarja doktorsko disertacijo. Po uspešnem zaključku doktorskega študijskega programa umetnostna zgodovina dobi kandidat/ka znanstveni naslov doktor/doktorica znanosti, skrajšano: dr.

Pomanjkljivosti študijskega programa:

Komisija meni, da imajo študijski predmeti v glavnem primerno vsebino, način izvajanja in literaturo, četudi bi slednjo bilo morda v nekaterih primerih bolje posodobiti. Kar se tiče ponujenih predavanj komisija meni, da jih je preveč lokalno usmerjenih in razdrobljenih, čeprav literatura vsebuje tudi nekaj bolj splošnih del. Tu je treba po kvaliteti izpostaviti predavanja doc. dr. Ane Lavrič *Svetniki likovne upodobitve in njihov kontekst*, ki je zelo dobro zamišljeno, a je vsebinsko in s svojo širino bolj primerno za 2. stopnjo magistrskega študija. Zelo kvalitetna so predavanja iste profesorice *Portret*. Predavanja *Recepcija antike*, *Umetnostna zgodovina v 20. stoletju* in *Šolanje umetnikov* so zamišljena preveč pretenciozno, z neprimernim obsegom literature, glede na to, da se izvajajo samo 0+15+0. Predavanje *Klasični jezik v arhitekturi* je odlično zamišljen, a spet bolj primeren za 2. stopnjo študija.

Komisija meni, da na podlagi takega predmetnika in zlasti raziskovalno-pedagoško nadvse preobremenjenega učiteljskega kadra, študentje, ki bi pridobili nazive doktorji znanosti, ne bi imeli dobrih kompetenc. Zato podobno kot pri oceni študijskega programa 2. stopnje pričakujemo dopolnila v smislu osvežitve literature, zahtevnejših in manj na lokalno problematiko vezanih predmetov oz. tistih, ki so jih v vlogi predvideni učitelji spoznali ob svojem raziskovalnem delu. S tega vidika presojevalci ponovno menimo, da so predmeti sestavljeni bolj po interesih in profilih učiteljev kot po stvarnih potrebah. Prav tako se nam zdi nenavadno, da v študijskem programu ni predvidena praksa. Glavna težava, pa je kot rečeno kadrovska struktura oddelka (za podrobnosti gl. točko 3. 1 kadrovski načrt sodelujočih in dokazila o sodelovanju).

SKLEP PRESOJE: Po mnenju presojevalcev izr. prof. dr. Mojce Ramšak, red. prof. dr. Nine Kudiš in Domna Kosa, študenta, je treba vlogi za doktorski študijski program *Umetnostna zgodovina tretje stopnje na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru* priložiti še ustrezne kadrovske dopolnitve in vsebinske predelave predmetnika kot jih predlagamo v poročilu. Šele takrat bomo lahko dokončno presodili, ali študijski program ustreza kriterijem Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov, ki jih je sprejel Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu.

	Ime in priimek	Datum	Podpis
Predsednica	izr. prof. dr. Mojca Ramšak	17. 5. 2012	
Član	Domen Kos, študent	17. 5. 2012	
Članica	red. prof. dr. Nina Kudiš	17. 5. 2012	

	Ime in priimek	Datum	Podpis
Predsednica	izr. prof. dr. Mojca Ramšak	17. 5. 2012	<i>Mojca Ramšak</i>
Član	Domen Kos, študent	17. 5. 2012	
Članica	red. prof. dr. Nina Kudiš	17. 5. 2012	<i>Nina Kudiš</i>